

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto VI. - št. 178

Izhaja vsak dan razen ob ponedeljkih

Ljubljana, sobota, 17. novembra 1945

Mesečna naročnina Din 40.-

Cena Din 2.-

Volitve 11. novembra so pokazale vsemu svetu, da so naši narodi dosledni v svojem boju za resnično demokracijo, da za odločitvami naše vlade stoji vse ljudstvo.

Maršal Tito posebnemu dopisniku „Timesa“

Beograd, 15. nov. Dopisnik Tanjuga poroča: Današnji »Times« objavlja pod naslovom »Maršal Tito o novi Jugoslaviji« intervju, ki ga je dal maršal Tito posebnemu dopisniku »Timesa« v Beogradu. V članku je rečeno:

Maršal Tito je sprejel dopisnika »Timesa« in se z njim eno uro pogovarjal o bodočnosti Jugoslavije in njenih odnosih z njenimi prijatelji. Razgovor se je vršil v pisarni maršala Tita v Belem dvoru na Dedinju.

Približno pred letom dni je imel maršal Tito tu svoj prvi sprejem po osvoboditvi Beograda od strani ruskih in jugoslovanskih čet. Sedaj so v Belem dvoru njegove pisarne in tu stanuje tudi njegov sin. Maršal Tito je bil v uniformi dobro razpoložen in kmalu je zginila vsaka formalnost. Sestanku je prisostvoval samo še general Velebit, ki je bil začetkom t. l. v Londonu.

Med razgovorom so od časa do časa prihajale vesti o novih uspehih kandidatov Ljudske fronte. Maršal Tito je dejal:

»Program, s katerim se nastopile stranke Ljudske fronte na volitvah, ni samo čista volivna stvar. To je isti program, ki smo ga izdelali 1942-43. leta, program, ki smo ga imeli med vojno in ga ne nameravamo spremeniti. Dokler smo se borili, smo čakali na mir, da bi imeli priliko uresničiti ta program in sedaj ne zahtevamo ničesar boljšega. Dejstvo, da je naša Ljudska fronta zmagala na volitvah, ne pomeni, da bomo spremenili našo politično smer. Ta ostane, kakršna je bila preje — izgradnja širokega demokratskega sistema, v katerem lahko vsak posameznik živi dostojno življenje. V tem pogledu ne bo prišlo do nobenih sprememb.«

Maršal Tito je govoril o programu, izdelanem 1942-43. leta v Bihacu in Jajcu, s katerim se postavlja federativna demokratska država, v kateri bodo spoštovane politične in verske svobode in privatna lastnina.

»Dosej smo se morali zadovoljiti — je dejal maršal Tito — z začasnimi spremembami v naši administraciji, zato, ker smo morali graditi iz nič. Nismo vedeli, s čim lahko računamo. Naša zmagala na volitvah pomeni, da lahko pričnemo s planiranjem našega gospodarstva na racionalni osnovi. Če hočete, pomeni to veliko spremembo, ki so jo prinesle naše volitve. Ne bomo preganjali tistih, ki so proti Ljudski fronti, niti ne bomo izdali kakih posebnih ukrepov proti njim. Zelen bi, da vodi naša opozicija polno politično življenje. Z gotovostjo pričakujem, da se bo skristalizirala opozicija iz množičnih strank, ki bodo tvorile Ljudsko fronto v skupščini, kjer bomo morali pričeti reševati množične probleme. Ljudska fronta je ustanovljena kot najučinkovitejše orodje za bor-

bo proti napadalcem, a sedaj vodimo novo borbo — borbo za obnovu. Zato je deželi potrebna enotnost Ljudske fronte v osnovnih stvareh, toda to ne pomeni, da pričakujemo avtomatičnega sporazuma in skladanja od vseh njenih članov. Tu mislim na tiste, ki so častno v opoziciji. Razumljivo je, da ne nameravamo dati svobode takšni opoziciji, ki je sedaj zelo aktivna v inozemstvu in katere edini cilj je uničiti vse, za kar se je naše ljudstvo borilo v zadnjih letih. Zaslužili smo pravico za mir in neodvisnost. Tu ni prostora za tiste, ki lahko nudijo samo prazno upanje v zapadno intervencijo v njihovo korist in na ta način izgleda za novo vojno. Takšni ljudje so izključeni iz našega političnega življenja.«

Maršal Tito je nato dejal, da le-ti upajo, da jim bodo zavezniki pomagali obnoviti kraje, opustošene v partizanski vojni v Jugoslaviji s tem, da bodo nudili posojila, ki bodo omogočila Jugoslaviji, da nabavi polizdelke, a posebno material, potreben za obnovu dežele kot so stroji, lokomotive, vagoni in ladje.

»Jugoslovani pripisujejo« — je nadaljeval maršal — »veliko važnost skorajšnji rešitvi jugoslovanskih zahtev v smislu reparacij od Nemčije in Italije, vključno tudi reparacije iz britanske in ameriške zone v Nemčiji, ker bi te reparacije zmanjšale materialno pomoč, ki je potrebna Jugoslaviji iz inozemstva. »Hitra pomoč je dvojna pomoč« je dodal maršal. — »Dosedaj velika trojica še ni sklenila ničesar v pogledu reparacij, ki jih zahteva Jugoslavija. Jugoslavija ni dobila ničesar od Nemčije in Italije, a od Madžarske samo majhen del.« Maršal Tito je odkrito govoril o odnosih med Veliko Britanijo in Jugoslavijo. Rekel je, da smatra, da so ti odnosi boljši sedaj, kot so bili med vojno, čeprav so bili takrat problemi mnogo bolj jasni in jih je bilo lažje reševati kot sedaj. Če ti odnosi niso boljši sedaj, to ni napaka Jugoslovancev. Oni žele dobre odnose z Veliko Britanijo in prav tako z Ameriko ter ostalimi prijatelji. V kolikor ti odnosi niso boljši, je to bolj vprašanje pomanjkanja zaupanja od strani britanskih prijateljev, in to pomanjkanje zaupanja izhaja po mnenju maršala Tita iz dejstva, da so v Angliji ljudje, ki niso spoznali, kaj se je dogodilo v Jugoslaviji in so napačno prikazali angleški javnosti položaj. To nerazumevanje in pomanjkanje zaupanja sta del iste stvari — pojavila sta se zaradi zaskrbljenosti nad potjo, po kateri koraka nova Jugoslavija. »Mi želimo napraviti Jugoslavijo demokratsko in neodvisno državo« — je nadaljeval maršal Tito. »Poskrbeli bomo, da ohranimo neodvisnost, ker je ona važna za nas in naš narodni razvoj, razvoj narodov federativne države. To je prav tako važno tudi za ve-

like sile, ker samo prava neodvisna Jugoslavija lahko na Balkanu poravnava spore, ki bi v nasprotnem slučaju izbruhnili med velesilami. Res je, da goje jugoslovanski narodi globoke simpatije prijateljstva in bratstva do narodov Sovjetske zveze. To je naravno in tako je bilo vedno, a med vojno se je ta občutek še bolj poživil tako, da je danes močnejši kot je bil kdaj koli. Toda v tem ni ničesar, kar bi bilo proti naši politiki in proti našim željam. Dobri odnosi med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo in njihovo vzajemno prijateljstvo ne pomenijo, da bo Jugoslavija izgubila svojo neodvisnost. Želimo vzdrževati čimboljše odnose tudi z našimi ostalimi zavezniki.

Govoreč o veličini Jugoslovanske armade je maršal Tito dejal, da vesti o tem, da je v Jugoslaviji pod orožjem mnogo ljudi, ki bi morali biti demobilizirani, niso točne. V Jugoslaviji se vrši demobilizacija v možnem obsegu. To se ne vrši hitreje zato, ker ni mogoče vojaške enostavno razpustiti, posebno tiste, ki so se dolgo in težko borili in ni mogoče, da bi ostali nezaposleni, niti se sedaj ne morejo vrniti domov v kraje, ki skoro stradajo. Splošna demobilizacija bi sedaj zelo otežkočila že tako težko prehrano prebivalstva in bi povzročila socialni problem, namesto da bi ga odstranila. Pomanjkanja hrane, ki vlada v zapadnih krajih dežele, ni mogoče zboljšati na ta način, da se ustvari tam novo delovno silo. Vojska je tudi mnogo doprinesla k obnovi dežele — najmanj 80% cestnih in železniških mostov, zgrajenih od konca vojne, je delo vojskih delovnih čet. Vojski so prav tako opravili velik del dela pri popraviljanju železnic. Vojska je očistila minska polja, ki so jih postavili Nemci in je tudi mnogo pomagala pri poljskih delih. Sedaj demobilizacija dobro napreduje. Od konca vojne je bilo demobiliziranih nad 70.000 vojakov in predvideva se, da bo 1. januarja demobiliziranih še 200.000 oseb. Računa se, da bo 1. junija to število enako mirnodobskemu številu. Rudarji, železničarji, strokovnjaki in druge specialne kategorije so demobilizirane brez ozira na letnike. Mislimo, da bomo v normalni dobi vzdrževali vojsko poldruge leto, izvenzemski rekrutni kader.«

Na vprašanje o verski svobodi je maršal Tito odgovoril, da ne obstoja nikakršna namera, da bi bila omejena svoboda cerkve v Jugoslaviji. Duhovniki ne bodo preganjani. Če višje duhovništvo katoliške cerkve ne želi sodelovanja, ne smatra on, da je mogoče razlog za to zaliti na vlado. Dejstvo je, da so katoliški škofje v nasprotju z našim duhovništvom dali zelo slab dokaz o rodoljubju med okupacijo. Pa vendar nismo doslej nobenega aretirali. Razumljivo je, da škofom ni všeč, ker jim je odvzeto ogromno zemlje, ki jo je imela cerkev, toda cerkvena zemlja ni mogla biti izvzeta v novem zakonu o agrarni reformi. Ta zakon zagotavlja vsakemu duhovniku in cerkveni ustanovi od 10 do 30 ha. Maršal je dejal, da bodo po novi ustavi vse cerkve v Jugoslaviji ločene od države.

Maršal je nato prešel na predmet, ki je dominanten v odnosih Jugoslavije in in ostalih dežel in ki prav tako dominira v vseh tukajšnjih političnih diskusijah in predstavlja glavno temo jugoslovanske sumnje o globoki antipatiji zapadnih držav napram njim — usodo Trsta. Maršal je vstal in odšel k zemljevidu, da bi pokazal, kar želi povedati. Govoril je zelo toplo o feldmaršalu Aleksandru, katerega se zdi, posebno ljubi, toda je podčrtal, da ni bilo niti pismenega niti ustnega sporazuma, po katerem bi britanska ali jugoslovanska vojska napadla, vstopila ali okupirala Trst. »Feldmaršal Aleksander mi je dejal, da so mu potrebne prometne zveze iz Trsta in pristanišče za oskrbovanje čet na severu, toda ničesar ni dejal o tem, da bodo zavzeli in okupirali Trst. To je bilo prepuščeno samemu razvoju kampanje.« Nato je maršal Tito opisal taktične premike, ki so jih izvršile jugoslovanske enote med operacijami čiščenja Hrvaškega Primorja in osvoboditve otoka Lošina po sporazumu med njim in feldmaršalom Aleksandrom v Beogradu in končno borbo v Avstriji proti nemški armadi, ki se je borila na tem področju. Govoril je o veliki pomoči, ki so jo prejeli od Britancev, kakor tudi o načinu, kako je feldmaršal Aleksander izpolnil svoje obveznosti. Toda začudila ga je zahteva zaveznikov, da evakuirajo ozemlje, ki so ga osvobodile njegove čete z znatnimi izgubami in kjer je ogromna večina prebivalstva jugoslovansko usmerjena. Nikoli se ni pojavilo vprašanje, da ne bo držal obljub, ki jih je dal feldmaršalu Aleksandru v Beogradu, in ki so bile v tem, da se da feldmaršalu Aleksandru na razpolago pristanišče Trsta ter prometne zveze v Avstriji. Evakuacija tega področja je velik udarec za prestiž Jugoslovanske armade. Nikoli ni nameraval rešiti problema Trsta z enostransko okupacijo, ker se zaveda potrebe, da o tem problemu izčrpano diskutirajo in ga rešijo velike sile. Tako zaključuje »Times«.

Volivni izidi v okrajih Jesenice in Grosuplje

Volišče	Število prisotnih volivcev	Skupno število glasov	Zvezna lista:		Skupaj OF	Brez liste	Federalna lista:	
			I. kandidat	II. kand.			Vidmar	Brez liste
Boh. Bistrica	819	817	642	135	777	40	777	40
Podnart	846	823	649	125	774	49	758	65
Kropa	552	532	220	98	318	14	315	17
Srednja Dobrava	326	322	158	182	320	2	315	9
Hrušica	575	568	524	38	562	6	559	9
Spodnje Gorje	348	337	259	60	319	18	319	18
Zirovnica	946	907	735	152	887	20	876	31
Mošnje	264	247	149	40	189	58	188	59
Kamna gorica	240	227	42	182	224	5	224	5
Koprivnik	369	340	250	50	300	40	292	48
Brezje	409	382	288	54	342	40	344	38
Sv. Križ	257	253	218	27	245	8	242	11
Hraše	286	275	250	50	260	18	254	18
Smokuč	358	356	274	40	314	41	318	58
Zapuže	435	432	316	87	403	29	418	14
Begunje	585	541	406	105	509	52	512	29
Bl. Dobrava	507	458	395	46	439	19	434	24
Polje	461	445	355	94	429	16	423	22
Stara Fužina	1.018	942	764	147	911	51	907	35
Češnjica	456	429	302	75	377	52	424	5
Nomenj	224	221	172	45	217	4	217	4
Kranjska gora	1.385	1.354	1.014	296	1.310	44	1.298	56
Podkoren	762	760	674	71	745	15	736	24
Mevkuš	519	507	215	48	263	46	259	48
Zg. Gorje	1.049	1.054	816	167	985	51	970	64
Zasip	449	424	328	51	379	45	374	50
Bohinjska Bela	1.794	1.784	1.484	200	1.684	100	1.682	102
Ribno	454	442	375	55	428	14	425	17
Bled	5.476	5.403	2.499	712	3.211	192	3.141	260
Gozd-Martuljk	584	569	274	64	338	51	325	44
Dovje-Mojstrana	1.633	1.546	1.347	168	1.515	31	1.515	31
Rateče-Planica	481	476	357	80	437	39	439	37
Radovljica	2.347	2.222	1.577	499	2.056	166	2.058	184
Ljubno	293	278	225	58	261	17	262	16
Vršič	25	25	25	2	25	—	25	—
Lesce	608	604	471	98	569	35	560	40
Lancovo	350	335	221	84	305	30	306	29
Zabreznica	476	410	310	61	371	39	380	30
Boh. Srednja vas	304	302	212	75	285	17	285	17
Jesenice	7.496	7.071	5.885	900	6.785	285	6.721	345
4 volišča cona B	1.512	1.512	1.312	—	1.312	—	1.311	1
Skupaj	35.458	34.112	26.902	5.475	32.377	1.735	32.166	1.936

Glasom zapisnika

Jesenice + 5
Hraše + 3
Bled + 2
32.176

ZVEZNA LISTA

Število volivcev	odstotkih
35.458	
34.112	96.20
1.366	3.80
26.902	78.86
5.475	16.05
32.377	94.91
1.735	5.09

FEDERALNA LISTA

Za OF	Brez liste	glasov	odstotkih
32.176	94.55	32.176	94.55
1.936	5.67	1.936	5.67

Okraj Grosuplje

Volišče	Število prisotnih volivcev	Skupno število glasov	Zvezna lista:		Skupaj OF	Brez liste	Federalna lista:	
			I. kandidat	II. kand.			Vidmar	Brez liste
Ambrus	380	347	225	66	291	56	287	60
Bruhanja	180	158	72	75	147	11	145	13
Dob	222	201	96	89	185	16	171	30
Dvorska vas	292	251	169	51	200	51	150	101
Grosuplje	948	898	444	402	846	52	854	64
Gabrovčec	486	411	280	95	375	36	371	40
Gatina	480	457	257	144	401	56	399	58
Ivančna gorica	473	458	247	174	421	37	425	35
Kompolje	292	273	126	135	259	14	254	19
Karlovica	258	223	165	41	206	17	209	14
Lobčec	202	164	45	55	96	68	97	62
Muljava	325	263	91	92	183	80	185	78
Opalkovo	254	199	107	29	136	63	135	64
Peščenjak	337	314	74	154	228	86	225	89
Polica	423	394	75	122	197	197	184	210
Ponova vas	305	283	96	144	240	43	228	55
Ponikve	192	187	97	48	145	42	142	45
Predstruge	175	160	50	48	98	62	95	65
Račna	441	393	169	143	312	81	276	117
Rašica-Osolnik	394	322	200	64	264	58	261	61
Retje	161	141	57	35	92	49	97	44
Rob-Ruva	521	470	320	120	440	30	445	27
Radohova vas	300	274	155	60	215	59	208	66
Sela-Cikava	708	675	264	350	594	81	595	82
Sp. Slivnica	148	147	26	90	116	31	116	31
Stična	1.019	919	635	158	773	146	767	152
Stari trg	292	248	55	97	150	98	145	105
Struge	449	375	218	75	291	84	278	97
Sv. Gregor	336	266	116	46	162	104	165	103
Skocjan	207	158	70	69	139	19	135	23
St. Vid	550	515	281	175	456	59	452	63
Šmarje	461	433	207	142	349	84	346	87
St. Jurij	261	242	56	198	254	8	235	7
Temenica	331	293	126	65	191	102	207	86
Turjak	324	276	114	102	216	60	211	65
Velike Lašče	640	611	489	95	582	29	572	39
Videm-Krka	642	598	255	300	553	45	535	63
Višnja gora	354	323	151	68	219	104	218	105
Videm-Dobrepolje	394	370	215	131	346	24	344	26
Velike Pece	561	296	70	80	150	146	127	169
Višnje	226	215	114	57	171	44	167	48
Zagradec	821	780	625	108	733	47	759	21
Zdanska vas	151	140	106	31	137	5	137	5
Zagorica	248	220	147	44	191	29	183	37
Zaloga	382	325	50	68	118	205	106	217
Skupaj	12.241	15.664	7.981	4.867	12.848	2.816	12.615	3.049

Rezultat volivne udeležbe:

Vpisanih v vol. imenik 12.241
Glasovalo 15.664 (90,85%)
Abstinenca 1.577 (9,15%)

Zvezna lista:

Angleške zasedbene oblasti na Koroškem prepovedale slovensko »Osvobodilno fronto za Slovensko Koroško«

Celovec, 14. nov. 1945. Angleške zasedbene oblasti so prepovedale politično organizacijo koroških Slovencev »Osvobodilno fronto za Slovensko Koroško.«

Ozadje prepovedi je naslednje. Ko so bile razpisane volitve za državni in deželni zbor, katere se bodo vršile 25. novembra, so se tudi koroški Slovenci potegovali za lastno stranko. Zaprtili so za dovoljenje ustanovitve lastne stranke pod imenom »Osvobodilna fronta za Slovensko Koroško«. Zasedbene oblasti so ustanovitev stranke prvotno dovolile. Takoj po dovolitvi so se vršila množična zborovanja Slovencev, kakor v Dobrli vasi, v Borovljah, v Šmihelu, v Klopincu, v Zelcah, v Kapli, v Galiciji, v St. Jakobu, na Brdu v Ziljski dolini in še drugod. Udeležba na teh zborovanjih je bila zelo velika. Tako se je zborovanja v Dobrli vasi udeležilo okoli 1700 ljudi, zborovanja v Borovljah okoli 600 ljudi. Volkspartei je na svojem zborovanju v Dobrli vasi po tritedenski propagandi imela samo 150 udeležencev, socialistična stranka pa komaj 55. V St. Ilju je bilo na zborovanju Osvobodilne fronte za Koroško preko 200 ljudi, isti dan pa je zborovala v St. Ilju tudi socialistična stranka in se je zborovanja udeležilo komaj 25 ljudi. Povsod so Slovenci nastopali složno in združeni, tako kmetje in delavci, duhovniki in posvetna inteligenca. Na teh zborovanjih je vladala največja disciplina in red.

Ta zborovanja so pa bila trn v peti nemških strankam Volkspartei in social-demokratski stranki, pri katerih vlada še danes glede vprašanja koroških Slovencev nemški imperialistični in šovinistični duh. Zbali so se koroških Slovencev, kateri so tako složno in o veličastnem številu na svojih zborovanjih manifestirali zoper nacifašizem in terjali svoje najosnovnejše pravice. Kot posledico tega je smatral celo deželni glavar Piesch za umestno, da je v svojem zadnjem govoru, ki ga je imel po radiu in katerega je tednik »Koroška Kronika« z dne 5. novembra v celoti objavil silno ostro in v tonu, kakršnega so bili koroški Slovenci vajeni samo pod nacizmom, napadel koroške Slovence, Jugoslavijo, koroške boje in jugoslovansko armado. Med drugim je dobesedno dejal: »Naše stališče ostane trdno: jugovzhodna meja Koroške ne more biti nobena druga kakor sedanja. Toda naša dolžnost je, da rečemo Korošcem na jugovzhodu dežele: vam sicer, da vas strašijo inozemski agitatorji, vemo, da vam pravijo, če ne glasujete za Jugoslavijo, boste potem, ko bode čete z juga vzele deželo in posest, pregnani s posestva, ali pa vas bodo vrgli v ječo... Nekoliko ur pred vkorakanjem Angležev so prišle v deželo z juga čete maršala Tita in zahtevale domovino kot del Jugoslavije. Nismo se mogli braniti, ker smo bili brez orožja... K epizodam teh dni, ki vzbujajo skrb, pa šteje tudi poizkus skupine, ki dela za Titov pokret, da osnuje demonstrativno takozvan osvobodilni odbor za Koroško in pod krinko demokracije uzakoni ta odbor potom takozvanih volitev na zboru v Celovcu. Poizkus, da se koroška tla izročijo, se je izjalovil... Tako govori deželni glavar Piesch!

Kadar koli so koroški Slovenci zahtevali svoje pravice, so razni Mayer-

Kaibitschi, dr. Wutteji in drugi trobili v svet, da je to le akcija tujih agitatorjev izven Koroške. Te lazi se je stalno posluževal ves aparat nemških strank, združen v Heimatdienstu in Heimatbundu in voden od Mayer-Kaibitscha, kateri ni bil Korošec, iste metode se poslužuje danes deželni glavar Piesch, kateri tudi ni Korošec, ampak sudetski Nemec. Deželni glavar je šel celo tako daleč, da je rekel, da bi se bili nemški Korošci z orožjem borili zoper čete maršala Tita, katere so vdrle v maju 1945 v Koroško. Vedoma pa je zamolčal, da so se od leta 1942, v koroških odredih borili slovenski koroški partizani, združeni s slovenskimi partizani na vsem ozemlju južno od Drave in v Karavankah, v okolici Beljaka in v Ziljski dolini, na Svinjski planini, na Korici, med Vrbskim jezerom in Dravo in nekaj časa celo na Gosposvetskem polju med Vrbskim in Osojskim jezerom. Koroški partizanski odredi so vso dobo stali pod vrhovnim poveljstvom maršala Tita.

Kratko po tem napadu deželnega glavarja Piescha na koroške Slovence, so britanske zasedbene oblasti na Koroškem sporočile političnemu vodstvu koroških Slovencev, da se njihova stranka »Osvobodilna fronta za Slovensko Koroško« prepoveduje.

Največja podlost pa je bila storjena s strani glavne stranke deželne vlade in njenega predsednika Piescha s tem, da je Volkspartei postavila na svojo listo voditelja koroških Slovencev, dr. Josipa Tišlerja brez njegove vednosti za kandidata. Ker je Osvobodilna fronta za slovensko Koroško od angleške zasedbene oblasti prepovedana in Slovenci nimajo svoje liste, so Nemci s to postavitvijo dr. Tišlerja kot svojega kandidata hoteli vnesti med Slovence zmešnjavo in povzročiti razdor, ker je dr. Tišlerju zaradi prepovedi zborovanj oteženo javno protestirati zoper take nezastavljane manipulacije Nemcev na Koroškem. Takih metod se koroški Nemci stalno poslužujejo. Zunanjenemu svetu pa se predstavljajo kot demokracije in borci zoper fašizem. Svojčas so Tomaža Zupanca brez njegove vednosti imenovali za zastopnika Slovencev v konzultativni odboru za Koroško in je Zupanc o tem imenovanju zvedel šele po radiu. Za takimi metodami tiči »lov za izdajalcem«, kakršnega bi radi koroški Nemci kot zastopnika Slovencev predstavili zunanjemu svetu, in resnici pa ga imeli kot slepo orodje. Toda na Koroškem s to igro ne bodo uspeli in dr. Tišler je vložil oster protest proti takemu postopanju.

Angleške zasedbene oblasti so prepovedale obstoj politične stranke koroških Slovencev. Umestno je, da si pokličemo v spomin, da so angleške zasedbene oblasti v začetku septembra prepovedale oživljenje in delovanja Prosvetne zveze koroških Slovencev v Celovcu in prosvetnih društev na slovenskem ozemlju, katere je nacifašistični režim leta 1941 razpustil.

Maršal Alexander je ob prihodu angleških in umiku jugoslovanskih čet iz dela Primorske in Koroške izjavil, da bo angleška vojaška uprava smatrala, da ji je uprava spornega ozemlja samo zaupana, dokler mirova konferenca ne reši njegove dokončne pripadnosti. Ker je angleška

Zastopnik koroških Slovencev v deželni vladi v Celovcu dr. Josip Tišler v znak protesta odstopil

Dogodki zadnjih tednov so docela razkrili nevdružno stanje koroških Slovencev, ki ga je ustvarila politika sedanje deželne vlade v Celovcu, pod vodstvom deželnega glavarja Piescha. Najprej je sledila v svojem govoru na radiu napad koroške Slovence in njihovo politično stranko »Osvobodilno fronto za slovensko Koroško«, nato pa je sledila prepoved slovenske stranke s strani angleške zasedbene oblasti.

Nedvomno je deželna vlada v Celovcu to prepoved izposlovala pri angleški zasedbeni oblasti.

Istočasno pa je nemška stranka (Avstrijska ljudska stranka), katere je sprejela pod svoje okrilje zelo veliko bivših nacifašistov in se je na konferenci avstrijskih strank na Dunaju zavzemala, da imajo nacisti volilno pravico, postavila predstavnika koroških Slovencev v deželni vladi prof. dr. Josipa Tišlerja, brez njegove vednosti na svojo kandidatno listo.

Nato je deželni svetnik dr. Jos. Tišler podal sledečo izjavo: »Izjavljam, da se je moje ime postavilo brez moje vednosti na kandidatno listo stranke »Österreichische Volkspartei«. Istočasno sporočam, da se je 12. oktobra oglašil pri meni dr. Tschurtschenthaler k razgovoru o eventualnem sodelovanju Slovencev pri volitvah v Nationalrat. Moja izjava dr. Tschurtschenthalerju je bila sledeča: »Dokler Slovenci nimamo dovoljene lastne stranke, tako dolgo se ne moremo pogajati, ker nam za taka pogajanja manjka svoboda odločitve«. Dne 19. okt. smo dobili od britanske vlade v Celovcu obvestilo, da je slovenska stranka na Koroškem načelno dovoljena, isti dan je Pokrajinski odbor za Slovensko Koroško odločil, da slovenska stranka tudi za Nationalrat samostojno kandidira. Ta sklep sem 20. oktobra sporočil dr. Tschurtschenthalerju. To je dejstvo, vse drugo je laž.«

V znak protesta zoper postopanje deželne vlade in Avstrijske ljudske stranke ter v znak protesta proti prepovedi slo-

venske politične stranke, »Osvobodilna fronta za Slovensko Koroško« s strani angleške vojaške vlade v Celovcu, je prof. dr. Josip Tišler, dosedanja zastopnik koroških Slovencev v začasni koroški deželni vladi, odstopil. Deželni glavar Piesch je odstop deželnega svetnika dr. Tišlerja sprejel.

Zaradi nevdružnih razmer, ki jih je ustvarila deželna vlada v Celovcu, ter zaradi brezpravnega položaja koroških Slovencev, je odstopovala deputacija zastopnikov koroških Slovencev, sestojela iz dr. Petka, dr. Stenčnika in dr. Zwitterja na Dunaj k medzavezniški komisiji, kateri bo predložila spomenico o težkem stanju koroških Slovencev in nepravilnem postopanju z njimi.

Obnova kamnoseškega dela v Nabrežini

V Nabrežini so na pobudo krajevne organizacije Enotnih sindikatov ustanovili Zadrugo kamnoseških delavcev z o. z. Po dogovoru s podjetnikom bodo prevzeli v zadrugi vdelani delavci 3 kamnolome ter Caharijevo delavnico. Delavci so se obvezali, da bodo prišli v marcu s delom tako v kamnolomih kot v delavnici. Delavci upajo, da bodo utegnili vsaj deloma rešiti staro tradicijo nabrežinskega kamnoseštva. Domača kamnoseška obrt je pred prejšnjo svetovno vojno zaposlevala do 3.000 delavcev, nabrežinski kamen pa so poznali na Dunaju, v Pragi in v Budimpešti. Po prvi svetovni vojni pa je začela propadati in to posebno po letu 1930, ko je samo še životvarila do leta 1930 so kamnolome izvažali v Kairo in v Suez, kjer sta celo oba leva pri vzhodu v Sueski prekop napravljeni iz nabrežinskega kamna. Gospodarska izbranstvo in nedelavnost sta očitni, vendar pa zadržniki upajo, da utegnijo ob kolikor udobni rešitvi vprašanja finančnih sredstev pripeljati vsaj k delnemu izboljšanju gospodarskega položaja Nabrežine.

vojaška uprava sedaj dovolila, da se vrše v vsej Koroški volitve v telesa države, kateri prebivalstvo spornega ozemlja noče pripadati, je bila prekršena dana beseda ter uničena predpostavka, na osnovi katere so se jugoslovanske čete umaknile iz Koroške.

Na Koroškem priznava Slovincem pravico do priključitve k Jugoslaviji edino Komunistična partija

Beljak. Sedaj prireajo politične stranke na Koroškem številne politične sestanke in zborovanja zaradi bližajočih se volitev. Koroške Slovence je posebno razburil govor, katerega je imel 28. oktobra tajnik Volkspartei iz Celovca, Steiner, na zborovanju v Pliberku. V tem govoru ni žalil samo koroških Slovencev, marveč je izjavil tudi Jugoslavijo in blatil Jugoslovane. Pa tudi govorniki socialistične stranke na Koroškem se po večini ne izražajo pohvalno o koroških Slovincih. Zopet ponavljajo razne slišergerje, katere so uporabljali že za časa plebiscitne dobe, kot n. pr., da kmečki stan v Jugoslaviji nima obstanka, ker so pridelki tako poceni, da kmetu ničesar ne donajajo. Koroški kmetje pa dobro vedo, da je to sama laž in natolcevanje in da bi n. pr. kmetje iz Roža vse prebitek svojih pridelkov lahko že na Jesenicah prav dobro prodali. Na zborovanjih nacistični govorniki ne nastopajo odločno zoper bivše nacifašiste, kar povzroča med ljudstvom nevoljo in nezaupanje. Tudi se bliži zelo mnogo pikrih opazk, da so le malokaterim nacifašistom vzeli volilno pravico.

Socialistična stranka nasprotuje pravi Slovincem do združitve z njihovim materinim narodom, kakor to izhaja iz govora deželnega glavarja Piescha, katerega je v celoti objavila »Koroška kronika« z dne 3. novembra 1945.

Od vseh nemških strank je edino avstrijska Komunistična partija zavzela demokratično stališče do koroških Slovencev ter je to svoje stališče objavila v svojem listu »Volkswille« z dne 30. okt. št. 1. Zato uživa Komunistična partija na Koroškem velike simpatije in je na primer porast njenih pristavcev v Beljaku ogromen. Pričakovati je, da bo pri prihodnjih volitvah avstrijska Komunistična partija v Beljaku najmočnejša stranka.

Aretacije Slovencev na Koroškem

Velikovec, 15. nov. V policijskih in sodnih zaporih v Velikovecu je zaprtih vedno več Slovencev. Obdolženi so, da so javno zastopali pravico združitve koroških Slovencev s svojim narodom in z Jugoslavijo ali da niso imeli osebnih legitimacij ali pa, da so se pregrešili glede kretanja v obehni coni.

Vse te aretacije so samo člen v verigi preganjanj koroških Slovencev, katere izvršuje še danes avstrijsko orožništvo na Koroškem na podlagi lažnivih ovad nacistov in šovinističnih Nemcev. Večina tega avstrijskega orožništva je služila v varnostni službi v dobi Hitlerjevega režima na Koroškem ter je po zlomu nacizma ostala v službi in je popolnoma nacistično usmerjena ter skrajno sovražna in krivična napram Slovincem.

Porabski Slovenci si žele svoje literature

Porabski Slovenci so na enem svojih zborovanj izrazili željo, da bi dobili za Porabje poseben koledar, ki naj bi bil pisan v njihovem narečju in v slovenskem pravopisu. Vsebinsko naj bi koledar obsegal zgodovino Osvobodilne fronte, izgradnjo naše ljudske oblasti in narodno ter politično zgodovino Porabja.

Iz pasivnih krajev Dalmacije se bo preselilo v Vojvodino 2300 družin

Prišlo se je izseljevanje iz najpasivnejših krajev Dalmacije, od koder se bo 2300 družin šlo v teklu te zime naseliti v Vojvodini.

Ustanovljena so skladišča za nabavo in razdeljevanje UNRRA-inega zdravniškega materiala

Šef odseka za zdravniško oskrbovanje pri jugoslovanski misiji UNRRA-e Serge Brishared je izjavil, da je podjetje za nabavo in razdeljevanje medicinskega materiala »Ganel« ustanovilo svoja skladišča za skladiščenje UNRRA-inega blaga v Splitu, Ljubljani, Zagrebu, Dubrovniku in Zemunu.

Kuga na področju Sredozemlja

Na področju Sredozemlja se je pojavila kuga in to predvsem v pristaniških mestih. Na Jadranskem področju je okužena luka Taranto. Da kuga ne bi zajela Trsta, je bila ustanovljena posebna komisija za uničevanje podgan, ki so znane prenašalka kuge. Ta teden je bil proglašen v Trstu za teden borbe proti podganam, ki so se v vojnem času zelo razmnožile in povzročajo v skladiščih milijonsko škodo.

Zadnji primeri kuge so se pojavili v Trstu po prvi svetovni vojni leta 1920/21, ko so jo prinesle podgane na področje svobodne luke, kjer pa jo je bilo zaradi energičnih ukrepov k sreči mogoče kmalu omejiti.

Čestitke maršalu Titu iz Julijske Krajine

Ljudstvo Julijske krajine pošlja preko svojih antiifašističnih organizacij čestitke maršalu Titu ob uspehu pri volitvah. Tako so čestitale maršalu Titu vse antiifašistične organizacije iz okraja Milje-Dolina, okrožni odbor antiifašistične mladine za tržaško okrožje in okrožni odbor SIAU za tržaško okrožje. Ob tej priliki ljudstvo izraža svoje veselje nad uspehom Ljudske fronte v Jugoslaviji in svojo željo, da bi tudi samo lahko čim prej v okviru Jugoslavije izvolilo svojo oblast.

Izvršni odbor SIAU-ja za tržaško okrožje pravi v svoji brzojavni čestitki maršalu Titu: »V imenu vseh antiifašistov tržaškega okrožja vam ob priliki tako odločne zmage ob volitvah pošiljamo najprisrčnejše čestitke z željo, da bi Vaš napor in trud rodil v bodoče obilo sadov. Ob tej tak pomembni zmagi nad reakcijo se veselju Vaših narodov pridružujemo tudi mi antiifašisti teh prvih splošnih svobodnih volitev v zgodovini nara-

dov Jugoslavije pri graditvi njihove nove demokratične države.

Vam, maršal Tito, izražamo svojo vdanost, ki jo potrjujejo v borbi in delu za združitve naše izmučene zemlje z materjo Jugoslavijo. Prepričani smo, da boste Vi, ki vam je uspelo dvigniti narode Jugoslavije v borbi proti okupatorju do tako popolne zmage in jih na ta način rešiti pogube, uspešno vodili tudi v bodoče pri izgradnji miru in srečne bodočnosti mlade nove Jugoslavije, katere sestavni del bo, kakor trdno upamo tudi naša 27 let teptana Primorska, saj so nam za to poročilo Vaše besede. »Tujega nočemo — svojega /ne damo!«

Podobne brzojavke so maršalu Titu in Izvršnemu odboru Ljudske fronte Jugoslavije poslali okrožni odbori Zveze antiifašistične mladine Julijske krajine, posamezni okrajni odbori ženskih in mladinskih organizacij med temi iz Štivanja pri Devinu, iz Zgonika, iz Nabrežine in še cela vrsta drugih kraških vasi.

Zmaga na volitvah bo še bolj okrepila položaj naše države

Predsednik črnogorske narodne skupščine Miloš Rasović je ob izidu volitev v Črni gori rekel med drugim: »Odlučni izidi volitev za konstituantno so opravičili naša pričanja, da se bo črnogorsko ljudstvo množično udeležilo volitev in izrazilo svoje želje. Črnogorci so pravilno razumeli pomen teh volitev, kajti vedeli so, da tu ne gre samo za izvolitev kandidatov, temveč tudi za zavarovanje in potrditev ljudskih pridobitev, ki so jih v boju drago plačali. Naše ljudstvo je znalo glasovati za enotno Ljudsko fronto in njen program, ki pomeni red in mir v državi. Vedelo je prav tako, da bo zmaga pri teh volitvah dala najboljši odgovor vsem sovražnikom in nasprotnikom našega ljudstva.

nih in demokratičnih, brez kakršnega koli pritiska in navzočnosti uradnih organov, je v Črni gori volilo 97% vpisanih volivcev, od tega števila jih je skoraj prav toliko glasovalo za kandidate Ljudske fronte. V kakšni svobodi so se vršile te volitve, je najboljši dokaz tudi to, da so mnogi nasprotniki Fronte oddali glas v svoje skrinjice, v takoiimenovane skrinjice brez liste. Te skrinjice, ki pripadajo različnim sovražnikom nove Jugoslavije, so ostale prazne in so dobile vsega skupaj okoli 2% skupnega števila onih, ki so volili. Brez dvoma je, da je takšna ljudska zmaga na volitvah, ki se razlikujejo od vseh tako po obliki in bistvu, kakor po programu, še bolj okrepila mednarodni položaj naše države.

Pri teh volitvah, popolnoma svobod-

Ljudstvo se je v vsej državi z ogromno večino izreklo za Ljudsko fronto

Ogromna večina volivcev je v vsej državi glasovala za listo Ljudske fronte. Po nepopolnih podatkih je Ljudska fronta dobila v Srbiji 86,27% glasov, v Bosni in Hercegovini 95,16% in v Makedoniji 96,05%.

Srbija

Po podatkih, ki se še urejajo, je v Srbiji vključno z Beogradom od celotnega števila glasovalcev Ljudska fronta dobila 86,27%. Skrinjica brez liste je dobila 13,73%.

Dajemo podatke za mesto Beograd in za tista srbska okrožja, kjer so rezultati znani za vse okraje.

Beograd: V Beogradu je skupni rezultat tale: Volivnih upravičencev 225 tisoč 887, glasovalo jih je 201.701.

Zvezni dom — za Ljudsko fronto: 164.037; brez liste: 37.664.

Dom narodov — za Ljudsko fronto: 167.915; brez liste: 33.788.

Beograjsko okrožje: Volivnih upravičencev: 216.912, glasovalo je 180.582.

Zvezni dom — za Ljudsko fronto: 165.481; skrinjica brez liste: 14.908.

Dom narodov — za Ljudsko fronto: 163.745; brez liste: 16.644.

V ostalih okrožjih Srbije še niso znani podatki iz vseh okrajev.

Makedonija

V Makedoniji je, po še nepopolnih podatkih, glasovalo od skupnega števila glasovalcev 96,05% za kandidate Ljudske fronte, Skrinjica brez liste je dobila 3,95%.

Skoplje-mesto: Od 56.843 volivnih upravičencev je glasovalo 48.820, ali 96,23%.

Zvezni dom — za Ljudsko fronto: 46.899 ali 96,08%; brez liste: 1914.

Dom narodov — za Ljudsko fronto: 46.736 ali 95,73%; brez liste: 2.126.

Stipsko okrožje: Volivnih upravičencev 132.444, glasovalo je 115.092 ali 98,94%.

Zvezni dom — za Ljudsko fronto: 109.276; brez liste: 5.804.

Dom narodov — za Ljudsko fronto: 109.299; brez liste: 5.753.

V ostalih okrožjih manjkajo podatki za posamezne okraje.

Bosna in Hercegovina

V Bosni in Hercegovini je ljudstvo strnjeno glasovalo za Ljudsko fronto. Po nepopolnih podatkih je za kandidate Ljudske fronte oddalo svoje glasove 95,16% glasovalcev. Skrinjica brez liste je dobila 4,84%.

Sarajevsko okrožje: Volivnih upravičencev 146.343, glasovalo 124.254.

Za Zvezni dom — za Ljudsko fronto: 115.851, za skrinjico brez liste 8400.

Dom narodov — za Ljudsko fronto 113.154, brez liste 11.109.

Okrožje Tuzla: Volivnih upravičencev 252.386, glasovalo 205.271 ali 95,82%.

Za Zvezni dom je Ljudska fronta dobila 195.895 ali 96,35%; brez liste 7404 ali 3,65%.

Dom narodov za kandidate Ljudske fronte 194.757 ali 95,83%; brez liste 8480 ali 4,17%.

Travnjsko okrožje: Volivnih upravičencev 115.456, glasovalo 92.439 ali 91,71%.

Za Zvezni dom za Ljudsko fronto je glasovalo 88.122 ali 95,59%, brez liste 4063 ali 4,41%.

Banjaluško okrožje: Volivnih upravičencev 251.242, odstotnih 26.513, glasovalo 177.214. Skupno glasovalo 86,58 odstotkov.

Za Zvezni dom za Ljudsko fronto 164.122 ali 92,60%, brez liste 13.177 ali 7,4%.

Za Dom narodov: Ljudska fronta 160.661 ali 90,77%, brez liste 16.329 ali 9,23%.

V ostalih okrožjih Bosne in Hercegovine manjkajo podatki za posamezne kraje.

Hrvatska

Na Hrvatskem se je ljudstvo prav tako masovno udeležilo volitev in glasovalo v ogromni večini za Ljudsko fronto. Prinašamo podatke samo iz tistih okrajev, kjer so zbrani rezultati za vse okraje.

Okrožje Banija: Volivnih upravičencev 103.500, glasovalo 92.093, to je 98,43%.

Za Zvezni dom: za Ljudsko fronto 86.654, brez liste 3677.

Za Dom narodov: za Ljudsko fronto 86.688, brez liste 5441.

Okrožje Lika: Volivnih upravičencev 99.534, glasovalo 75.161.

V vsem okrožju je glasovalo v skrinjico brez liste za Zvezni dom 695 volivcev.

Za Dom narodov je glasovalo 72.093 za Ljudsko fronto, brez liste 361.

Okrožje Bjelovar: Volivnih upravičencev 229.949, glasovalo 184.251 ali 84%.

Za Zvezni dom za Ljudsko fronto 156.765 ali 84,7%, brez liste 27.294 ali 15,3%.

Za Dom narodov za Ljudsko fronto 150.236 ali 81,5%, brez liste 34.229 ali 18,5%.

Prvi rezultati iz Črne gore

Okraj Andrijevica: za Ljudsko fronto je glasovalo 97%.

Podgorica, Udeležba stoodstotna. Za Zvezni dom za Ljudsko fronto 3954, brez liste 10.

Za Dom narodov za Ljudsko fronto 3952, brez liste 12.

Okraj Danilovgrad: Glasovalo 9448 (99,60%). Za Zvezni dom za Ljudsko fronto 9586, brez liste 62.

Kolašin-Andrijevica: Za Zvezni dom je glasovalo 21.100 za Ljudsko fronto, brez liste 170.

Za Dom narodov za Ljudsko fronto 20.990, brez liste 280.

Okraj Nikšić: Za Zvezni dom za Ljudsko fronto 20.100, brez liste 566.

Za Dom narodov za Ljudsko fronto 19.729, brez liste 737.

Procent udeležbe pri volitvah znaša v podgoriskem srezu 99%; v cetinjškem, švañickem, pivskem, beranskem, belopoljskem in rožanjškem srezu pa 98%.

Odlikovanje delavcev

Z odlokot predsedstva Začasne narodne skupščine demokratične federativne Jugoslavije na predlog ministrskega predsednika in ministra za narodno obrambo, maršala Jugoslavije, Josipa Broza-Tita, in na predlog ministra za industrijo, sta bli odlikovana za posebno navdušeno delo in izkazane uspehe pri obnovi tramvajskega prometa v Beogradu z Redom dela II. stopnje, Miloš Arsić in Vasa Starčević, delavca podjetja »Belsaprt«.

Vsakdo naj sodeluje pri človekoljubnem delu Rdečega križa!

Pred sindikalnimi konferencami

V nedeljo, 18. t. m., bodo sindikalne konference v Mariboru, Ljubljani, Celju, Trbovljah, Guštanj in Rajhenburgu, naslednje nedeljo pa v Ljubljani, Kamniku, Kranju, Jesenicah, Logatcu in Novem mestu. Udeležili se jih bodo zastopniki sindikalnih podružnic in krajevnih strokovnih odborov ter člani glavnega odbora enotnih strokovnih zvez Slovenije.

Namen teh konferenc je, da si bodo naše strokovne organizacije sedaj po veliki volivni zmagi pripravile načrte za svoje bodoče delo z ozirom na naš gospodarski in politični položaj ter na naloge, ki stoje pred našo ljudsko oblastjo. Zato bodo skupno pregledali naše politično in gospodarsko stanje, podružnični delegati pa bodo poročali o svojem delu, o uspehih in težavah. Iz vsega tega bodo naše strokovne organizacije delavcev in nameštencev pripravile nove delovne sklepe, tako da bo njihovo delo še uspešnejše, da se bo lažje delavcem, ki se je izkazal v volivni kampanji, še stopnjevalo.

Golovo je najvažnejše na teh konferencah poročanje zastopnikov posameznih sindikalnih podružnic, saj bodo prav na podlagi teh poročil pripravljene novi konkretni sklepi in načrti. Zato je nujno, da se podružnični zastopniki na ta poročila temeljito pripravijo. Ni dovolj, če povedo, da se je na primer članstvo povečalo, da podružnični odbor dobro vodi, da so težave s preskrbo, marveč mora o vsaki stvari natančno poročati. Porasti članstva, dvig produkcije je treba podpreti s številkami. Pri vsaki stvari n. pr. dvigu ali padcu produkcije je treba navesti vzroke in povedati, kako bi se dala po njihovem mnenju stvar še izboljšati. Poročati je treba o delu podružnice, o položaju v tovarni, o udarništvu in delovni disciplini, o nadurnem delu. Nadalje mora biti v poročilu, kaj je podružnica storila za povečanje proizvodnje, za izboljšanje kvalitete, za štedenje z materialom, za zmanjšanje izostankov od dela, za dvig kulturno-proizvodnega dela, za razširjenje družništva. Pri vsem tem pa ne smejo pozabiti poročati, kar se je doslej prav rado primerilo, kakšen je političen položaj v njihovem kraju, tovarni, rudniku, kako se udeležuje sindikat v OF in njenih množičnih organizacijah, kje so vzroki njenega premajhnega udejstvovanja. Prav tako morajo povedati, kako sodeluje sindikat v narodnih odborih, kateri so najvažnejši gospodarski in politični problemi v njihovem kraju, kakšne so težave in kako bi se jih dalo najlažje in najbolje rešiti.

O vsem tem morajo poročati zastopniki strokovnih podružnic na teh konferencah, če hočejo, da bodo dosegli svoj namen. Zato pa se morajo na ta poročila, ki naj bodo kratka, toda stvarna in temeljita, že prej dobro pripravili. Ob takem poročanju bodo delegati drugih podružnic in pa člani glavnega odbora videli, s kakšnimi problemi se bavi podružnica, drug drugemu bodo dali nasvete in navodila, povedali bodo, kako je to in to vprašanje rešila njihova podružnica. Podružnice bodo pomagale druga drugi, n. pr. tovarni, kateri primanjkuje strokovnih moči, bo lahko druga tovarna dala za nekaj časa na razpolago svojega strokovnjaka, prav tako bo lahko ena tovarna odstopila stroj, katerega ne rabi, drugi tovarni.

Na ta način bodo konference dosegle svoj namen; naše strokovne zveze si bodo pripravile konkretne sklepe, začrtale si bodo pot, da bodo naši sindikati prav tako kot v volivni kampanji tudi v bodočem delu gibalno in čistiše ljudske fronte, našega gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja, naše obnove.

Svetovni mladinski kongres zaključen

10. novembra se je zaključil svetovni mladinski kongres v Londonu. Ta svetovni mladinski kongres je bil velik zgodovinski dogodek, bil je kongres, ki je sledil dolгим letom druge svetovne vojne in ki je sedaj v dneh miru sklical vse napredne demokratične mlade sile sveta in preizkusil duhovne in telesne moči nastajajočega pokolenja. Kot so mladinci vsega sveta kakor glasniki naprednih idej vstali, da bi branili svet pred fašizmom, ki prinaša sužnost in smrt, tako so tudi zdaj po izvojevanju zmagi sklenili in obljubili, da bodo pomagali in storili vse za to, da bi bil fašizem popolnoma izkoreninjen. Mladinci želi trajnega miru in zadostitve vsem svojim pravičnim in življenjskim potrebam na vseh področjih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Strašna vojna in njene izkušnje so mladinci naznačile jasno in natančno pot, pot enotnosti demokratične mladine vsega sveta. Zato je bila najvažnejša naloga svetovnega mladinskega kongresa, da mladina sama ustvari svetovno demokratično mladinsko zvezo. Popolnost in moč te zveze bo odvisna od aktivnosti mladincev. Čim bolj bodo aktivni in vztrajni, tem prej bo organizacija dosegla cilje, katerim je namenjena. Brez dvoma je, da bo delovanje nove ustanovljene organizacije vodilo k plemenitemu cilju enotnosti mladine v borbi za srečno bodočnost.

Na zadnjem zborovanju je svetovni mladinski kongres izvolil člana francoskega zastopstva Guy de Boissona za predsednika svetovne zveze demokratične mladine. Boisson je član nove Ustavodajne skupščine v Parizu in je bil prej bорец v vrstah odpornega gibanja. Star je 27 let. Bili so izvoljeni še štirje podpredsedniki, ki zastopajo Britanijo, Kitajsko, Združene države in ZSSR. Izvoljen je bil tudi izvršni odbor, v katerem so predstavniki Češkoslovaške, Jugoslavije, Indije, Španije, Kitajske, Poljske in Mehike. Glavni sedež nove organizacije bo v Parizu.

Nizozemsko in indonezijsko zastopstvo na konferenci sta pozvali k mirnim pogajanjem za rešitev indonezijskega vprašanja na temelju enakosti med indonezijskimi nacionalisti in Nizozemci. Svetovni mladinski kongres je sprejel tudi sklep, da se protifašistični mladinci Nemčije da eno mesto v novi svetovni mladinski organizacija. S tem bo poveljna Nemčija dobila prvič pravico zastopstva v eni novih mednarodnih ustanov, ki se zdaj ustvarjajo.

Načrt ustave svetovne federacije demokratične mladine je bil sprejet na poslednjem zborovanju kongresa. Med zelo živahno diskusijo na večerni seji 7. novembra so obravnavali vrsto popravkov, katere so zahtevala posamezna zastopstva. Konferenca je sklenila, da mora ostati ta ustava v veljavi, dokler ne bo dokončno ratificirana na prihodnjem svetovnem kongresu. S tem, da je konferenca potrdila načrt, je ta postal ustava nove svetovne federacije demokratične mladine. Zastopniki so z veseljem in živahnim odobravanjem sprejeli uresnitelja svoje nove organizacije.

V razgovoru s dopisnikom »Kosmoske pravde« so nekateri zastopniki na svetovnem kongresu mladine podali svoje vtise o delu kongresa.

Bath, član zastopstva mladine Združenih držav in socialni borec, pravi: »Mislim, da je bila to zelo koristna konferenca demokratičnih zastopnikov vsega sveta. Sporazumeli smo se glede sodelovanja v skupnih interesih. Ustanovitev zveze je prvi važen korak, ki vodi k vzpostavitvi solidnega mednarodnega sodelovanja vse demokratične mladine.«

Auko Renna, zastopnik mladine Zahodne Afrike, pesnik, pisatelj in pravnik, pravi: »Kongres je bil zelo zanimiv. Zastopniki mladine iz različnih držav so se bolje spoznali med seboj. Spoznali so potrebe različnih ljudstev. Mladina Zahodne Afrike še vedno ni svobodna. Mi spadamo med kolonialna ljudstva. Zelo so nas ganile simpatije, ki so nam jih izkazali člani konference. Gotovo je, da je borba kolonialnih ljudstev za svobodo v prvi vrsti stvar kolonialnih ljudstev samih. Gotovi smo, da zveza demokratične mladine sveta ne bo pozabila na naše potrebe, kot jih ni pozabila na sedanji konferenci. Trdno računamo s simpatijami zveze.«

Mateotti, zastopnik italijanske socialistične mladine, pravi: »Konferenca je posebno važna za italijansko mladino. Med nami je bila enodušnost, izdelali smo program za našo kasnejšo borbo, rešili smo celo vrsto vprašanj glede združenja vse demokratične mladine. Nekateri ne morejo jasno razumeti, kako morejo sodelovati ljudje, ki imajo različna mišljenja, kako morejo delati skupaj za skupni cilj. Toda to medsebojno razumevanje je postalo dejstvo. Želim, da bodo voditelji zveze z vsemi sredstvi razširjali odnose z mladinskimi organizacijami, ki imajo demokratične tendence. Naša najvažnejša naloga je, da utrdimo, kar smo dosegli na konferenci. Obljubili smo, da bomo končno veljavno odstranili fašizem. Ne bomo štedili naporov za ta namen.«

Jusselin, predsednik francoskega zastopstva, glavni tajnik francoskih skavtov, pravi: »Po pravici rečeno, nisem si mislil, da bo na našem kongresu vladala taka enodušnost. Dobro smo delali. Res je, da smo razpravljali med seboj in da smo naleteli celo na nekatere razlike. Toda volja po enotnosti je vedno zmagała in našli smo skupen jezik. Na konferenci smo ustanovili svetovno zvezo demokratične mladine, ratificirali smo njeno ustavo, od sedaj zavisi vso od načina, kako bo zveza začela delati, kako bo dejansko izvedla naše odločitve. Čeprav so med člani našega zastopstva zastopniki različnih mladinskih organizacij Francije, se ne bom zmotil, če rečem v njihovem imenu, da bomo storili, kar je mogoče, da bi zveza delovala z dobrimi rezultati.«

Tako je svetovni mladinski kongres v polni meri odigral svojo vlogo. Mlada generacija sveta si je jasno začrtala svojo pot za doseganje načel protihitlerjevske borbe povsod in za vsak narod. Tako je zrasla poleg mogočne svetovne sindikalne organizacije še mladinska mednarodna organizacija, obe pa pomenita mogočna ohranila miru in borce za dejansko in popolno demokracijo, ki brani enake pravice vsem in povsod. Plodni razvoj mladinske mednarodne organizacije je zato bogat doprinos k življenju mlade generacije in vseh narodov.

Ljubljana je bila za volitve 11. novembra svečano okrašana

Drugo pismo Ilje Ehrenburga iz Jugoslavije

»Izvestija« objavljajo naslednje pismo, ki vsebuje tudi zanimive vtise z Ehrenburgovega obiska v Sloveniji.

»Nekateri tuji listi hočejo popolnoma po krivici predstaviti Zagreb kot središče opozicije. Tu ni kraljevih pristaev. Monarhija je predolgo zatirala Hrvate, s preveliko trmoglavostjo in ozko srčnostjo. Tudi separatisti so propadli. Privredni so svojo deželo v pomizanje, onečaščenje in obup. Seveda je opozicija tudi tukaj skušala mešati karte. Pristaši Mačka imajo svoje uradno dovoljeno glasilo »Narodni glas«. List skuša opravičiti Mačka, ki je zbežal od ljudstva z nemškimi avtomobilom Govori o jugoslovanski vladi tako, da piše »vlada« med narekovajem Mačkovi pristaši trdijo, da so za republiko in federacijo. Toda isti list je sporočil, da je bil Maček nedavno na obisku pri kralju. Znan je, da je kralj nedavno prisostvoval paradi mihaljovičevcev in četnikov v Nemčiji. Ni dvoma, da je Maček s svoje strani nadzoroval pobege ustaše v Nemčiji. Tako je vsaj imel o čem govoriti s kraljem.

Reakcionarna katoliška duhovščina je tudi pričela politično kampanjo, ki je v neposrednih zvezah s pritiskom od zunanaj, z emigranti, kakor sta Maček in Fotič, ter s članki, ki so bili objavljeni v inozemskih listih. Jugoslovanski škofje so izdali protivladno spomenico. Na Hrvaškem in v Bosni ima katoliška cerkev še nekaj vpliva na ljudstvo. Zato je smatrati škofstvo spomenico za orožje težke artilerije, ki so jo poslali naprej mednarodni reakcionarji.

Kaj očitajo katoliški škofje vladi? 1. Vlada je aretirala mnogo duhovnikov; 2. Mitingi so organizirani ob nedeljah, kar onemogoča vernikom, da bi se udeležili verske službe; 3. Pouk katekizma je postal pogojen; 4. Vlada ima v načrtu agrarno reformo, ki bo izvedla zaplembo velikih posestev cerkve in samostanov. In končno — točka 5. V vojnih edincih in v mladinskih organizacijah razširjajo idejo, da izhaja človek iz opice. Tako je nova federativna Jugoslavija kriva, da ni prepovedala Darwinovih del. Očitno so pogovori o opici le izgovor in je treba iskati glavni vzrok nezadovoljstva v bojazni zaradi izgube obširnih posestev.

Ogledimo si do kakšne mere so opravilne obtožbe škofov. Res je bilo aretiranih in soljenih nekaj duhovnikov. Pri tem pa sami avtorji poslanice priznavajo: »Dopuščamo možnost, da bi duhovniki, zaslepljeni z ozkimi strankarskimi in narodnostnimi strastmi, kršili zakone pravičnosti in krščanskega usmiljenja ter

da bi bili po vsej pravici izročeni ljudskemu sodišču. Obenem pa avtorji poslanice skušajo dokazati, da je število krivih mnogo manjše od števila obsojenih. Superior frančiškanskega samostana v Zagrebu pater Modest, mi je z žalostjo pripovedoval, da se je kljub prepovedi veliko število menihov pridružilo ustalemu ter sodelovalo pri divjih napadih na pravoslavno prebivalstvo. Pogovarjal sem se tudi z drugim velikim predstavnikom katoliške cerkve, s profesorjem teologije in urednikom teološke revije Živkovičem, ki je priznal, da ni opazil zalutve cerkve in da je čudno, da škofje protestirajo danes, medtemko niso prav nič protestirali proti Paveličevim krvavim napadom.

Kar se tiče mitingov, so ti organizirani ob nedeljah zato, ker so ljudje v delavnih zaposleni. Dasi je med Hrvati veliko število fanatičnih katolikov, škofovski pastirsko pismo ni doseglo svojega namena. V nekaterih vaseh so duhovniki odklonili čitanje te spomenice v bojazni, da bi ujezili vernike. V Hrvaškem Zagorju (pokrajina na severu Zagreba) so kmelje potem, ko so poslušali čitanje spomenice, kar sami pričeli z delitvijo cerkvenih posestev, ne da bi čakali določb agrarne reforme. — Tu so bili srbski »demokrat« vodilna moč reakcije. Sledili so jim na njihovi poti hrvaški pristaši Mačka. Sedaj pa je napadel še Rim. Brez dvoma je disciplina katoliške cerkve zelo stroga, toda v razgovorih s frančiškani v Zagrebu sem se prepričal, da ta disciplina ne more preprečiti poštenim ljudem, da se ne bi razburjali.

Ehrenburg piše o Sloveniji: Ko je Hitler zasedel Slovenijo, je sklenil, da jo uniči enkrat za vselej. Napredno ljudstvo, ki je imelo šole, knjigarne, založbe, je bilo popolnoma potlačeno. Hitler je priključil velik del Slovenije tretjemu Reichu in dal manjši del z Ljubljano Italiji. Veliko področje Slovenije je bilo »očiščeno« Slovencev in nemški kolonisti so se naselili v njihovih domovih. Cele vasi so bile odpeljane v prisilna delovna taborišča v Nemčiji. Italijanski fašisti so pošiljali slovenske intelektualce v koncentracijska taborišča. Nemci so sežigali slovenske knjige v knjigarnah in v zasebnih domovih tako, da je bila ta dežela bolj prizadeta glede tega, kakor druge evropske dežele. Slovenski jezik je bil prepovedan. Gestapo je delal na to, da se ljudstvo ponemči.

Toda Slovenija ni klonila. Ljudstvo se je uprlo. Partizani so se neutrudljivo borili proti osvajačem. Tudi izdajalec je bilo tu manj kakor v drugih deželah in Nemci so mučili Slovence celo še bolj kruto kot Srbe. Vidimo lahko, kako težko in neenako borbo je vodil mali slovenski narod. Neki angleški novinar je nedavno napisal: »Maršal Tito je zlasti močan v krajih Jugoslavije, ki so kulturno zaostali, dočim ljudstvo na visoki kulturni stopnji ni zadovoljno z obstoječim režimom in pričakuje podpore od zahoda. Slovenija pa je živo nasprotje tem »ugotovitvam«. Voditelji klerikalne stranke, ki so podpirali okupatorje, so zbežali s svojimi zaščitniki in sedaj v Sloveniji ni niti ene stranke, frakcije ali skupine, ki bi nasprotovala ljudski fronti. Razpoloženje ljudstva je silno jasno. V večini žurnij duhovniki niso hoteli čitati protivladnega pastirskega pisma in so tako kršili cerkveno disciplino.

Ali je morda Slovenija — kakor prvi in bi hotel angleški novinar, ki sem ga pravkar navedel — kulturno zaostala dežela? Nikakor ne, to je napredna dežela. V Sloveniji zna 98% ljudi čitati in pisati. Po vaseh je 700 ljudskih šol in vsi 50 srednjih šol je v vsej deželi, dasi ima Slovenija le 1.100.000 prebivalcev. Listi izhajajo skupno v 500.000 izvodih. To pomeni, da pride en izvod na dva prebivalca in so tu šteti tudi otroci. 70% vasi ima električno razsvetljavo in povsod so speljane odlične ceste. Ljubljana ima univerzo, 3 muzeje in 2 gledališči. Pri tem pa mesto ne šteje niti 100.000 prebivalcev.

Slovenija se je znala braniti, toda še vedno je mnogo Slovencev izven domovine, v Avstriji in Italiji. Slovenci pravijo: »Ne bomo se mogli pomiriti prej, dokler ne bomo vedeli, da so vsi naši bratje osvobojeni. Ob sami besedi »Trste se Slovencev namršji in utihne. Aritmetika ne more določiti mesto naroda na svetu. Mali slovenski narod se ne more sprijazniti z mislijo, da bi usodo njegovih bratov izven meja določili drugi mesto njega in proti njemu. Če govorimo o mestih narodov, potem je mesto slovenskega naroda med zmagovalci.«

Rdeči križ Slovenije - Mestni odbor Ljubljana

priredi v ponedeljek, 19. novembra 1945, ob 8. uri zvečer v veliki Unionski dvorani

KONCERT

Sodelujejo:

Betto Julij (bas), Dermelj Albert (violina), Stritar-Klemenčič Bogdana (alt), Trost Anton (klavir), Tržaški kvartet, zbor Grafike.

Vstopnina 10 do 50 Din.

Vstopnice prodaja trafik Sever v Selenburgovi ulici.

ZAKAJ JE V RADGONI DOBILA REAKCIJA 57%

Amnestirani Kulturbundovci: »Marš! Volite v skrinjico brez listel Windische Hundel! Saj vidite, da že gre vojska kralja Petra!«

Na ljubljanski univerzi vpisano 1942 slušateljev

Po dosedanem stanju vpisovanja na ljubljansko vseučilišče se je vpisalo skupno 1942 slušateljev, od teh 1104 novih in 838 starih.

Največji dotok ima tehnična fakulteta, na katero se je vpisalo 589 starih in 396 novih slušateljev. V okviru te fakultete bo poseben farmaceutski oddelek, na katerega se je vpisalo 26 slušateljev.

Druga najmočnejša fakulteta je medicinska, na katero se je vpisalo 247 novih in 241 starih slušateljev. Na filozofsko fakulteto se je vpisalo 122 novih in 129 starih, na juridično 40 novih in 75 starih ter na teološko 11 slušateljev.

Za gospodarski visoki študij se je prijavilo 280 slušateljev. Ni še dokončno rešeno vprašanje organizacije gospodarskega študija, vendar je verjetno, da bo ustanovljena posebna gospodarska fakulteta v okviru ljubljanske univerze.

Druga ladja UNRRA-e se potopila pred Trstom

Ameriška ladja vrste Liberty »William Hums«, ki je imela 7.176 ton, se je potopila pred tržaško luko, ker je zadela ob mino. Vse moštvo, 40 mož, se je rešilo, toda ves tovor, 7000 ton žita, se je potopil. Ladja se je potopila 11 kilometrov pred luko približno tam, kjer se je začel avgusta t. l. potopila ladja »Palmer«.

Kapetan ladje A. Harrison je izjavil, da je vozil s svojo ladjo že po vseh morjih in je bil z njo tudi v Murmanskju. Sedaj je vozil za UNRRO žito iz Baltimora ter obžaluje, da se je ladja potopila tik pred ciljem.

V območju tržaške luke ter ob istrski obali se nahaja še vedno mnogo min, ki so jih položili Italijani in Nemci. Zavezniki vojska uprava bo s pospešenim delom čistila morje min, ki predstavljajo stalno nevarnost za pošiljke UNRRE Jugoslaviji in Trstu ter Srednji Evropi.

Praznik kropskih in kamnogoriških zadrugarjev

Kovinarska zadruga »Plamen« v Kropi in Kamni gorici slavi danes 50 letnico zadrughnega dela. Zjutraj bo ogled kropskih delavnic, ob 9. pa bo odprta razstava »Plamenovih« izdelkov...

je organizirala razne socialne ustanove, kar je tudi mnogo prispevalo k napredku Krope in Kamne gorice. V Kropi in Kamni gorici deluje tudi že 28 let nabavna in prodajna zadruga, ki oskrbuje skoraj vse Kroparje in pol Kamne gorice z živežem in blagom...

Zadruga »Plamen« je dokazala, da je kader zavednih zadrugarjev sposoben sprožiti ustvarjalne sile tudi ob najneugodnejših pogojih in da je zadruga sposobna ustvariti trdne temelje ljudske skupnosti...

»Pozdravljen Plamen, ki gori že petdeset let med nami, pozdravljeni tovariši kladivarji, ki se zbirate okrog njega, da nam kujete nov, lepši čas! Zares, ako prav razumem gibanje, ki ga vodi Zadrugar, se bo napredno prizadevanje tistih, ki jih obseva Plamen, čisto naravno in gladko vključilo v bodoči red...

V vsej državi je obnovljenih okrog 50.000 poslopjij

Po popisu iz leta 1931 je bilo v Jugoslaviji okrog 2.440.000 stanovanjskih poslopjij. Od tega so okupatorji porušili okrog 800.000 poslopjij ali 12,3%.

Te številke ne kažejo vsega odstotka uničenja, ker so okupatorji nekatere vasi večkrat požgali, prebivalstvo pa jih je vsakokrat popravljalo. So pa v Jugoslaviji okrajji, v katerih ni ostala nepochodovana niti ena hiša, kakor je mnogo takih primerov v Bosni, Liku, Kordunu in Črni gori.

V osvojenih pokrajinah Hrvaške so že lani obnovili 6.550 stanovanjskih, 280 gospodarskih in 88 javnih poslopjij, v Sloveniji so pa na osvobojenem ozemlju popravili okrog 5.000 hiš.

Pri vsej obnovi poslopjij sodeluje ljudstvo, dela pa izvajajo v lastni ali mešani rožiji državne ustanove in zasebna podjetja. Organizirana so bila tudi številna državna gradbena podjetja in sodelujejo tako pri obnovi državnih, zadrughnih in zasebnih sektorjev.

Obnova porušenih poslopjij se bo nadaljevala z najvišjim uspehom, ker je obnovljen del gradbene industrije in ker se uspešno obnavlja promet, ki ima na razpolago vedno več lokomotiv, vagonov, parnikov in kamionov.

Vasi iz Brd obnavljajo razdejane domove

Kljub vsem prošnjam, ki jih je okrajni NOO za Brda predložil zavzemnikom in kljub vsem obljubam in zagotovilom zavzemniške vojaške uprave, da bo pomagala pri popravilu škodljivih poslopjij in cest, se je moralo ljudstvo končno samo poprijeti dela, da obnovi poškodovane šole, vodovode, gospodarska poslopja in drugo.

Prosvetno društvo »Slavček« v Kojkem si samo obnavlja in pripravlja veliko dvorano v starem gradu, ki jim bo služila za prireditelje. S pomočjo pionirjev so razdelili že več metrov zidu.

Minuli teden je imela skupina ljudi iz vasi Hum udarniški dan in pripravila 5 velikih voz drv za šole. Delali so stari in mladi in bli na delo z zastavo in okrašenimi vozovi.

Teden Rdečega križa

VEDNO PRIPRAVLJENI

Naša vojska nam ni le z učinkovito podporo zavzevalnikov in zlasti Rdeče armade priborila svobodo, temveč je tudi njen glavni čuvár. Samo naša vojska nam ohranja mir in le njej se moramo zahvaliti, da smo in da bomo tudi v bodoče obvarovani grozot vojne.

Samo za sebe delamo torej, če delamo za napredek in izpopolnitev naše vojske, če podpiramo organizacijo, ki je v korist naši vojski. Ni pa organizacije, ki bi v takšni meri služila naši vojski kot Rdeči križ. Kajti Rdeči križ zbira že v mirnem času sanitetni material za zdravstveno zaščito prebivalstva.

rambo sposobno prebivalstvo. Zato je Rdeči križ glavna pomožna organizacija v primeru elementarnih nezdog, zato pomaga v slučaju požarov, potresov, povodnji in ob epidemijah.

Z drugimi besedami lahko rečemo: Če delamo za Rdeči križ potem delamo za obrambno sposobnost naše vojske in našega naroda.

1.700.000 ljudi je žrtvovala Jugoslavija za svojo svobodo. Za svojece teh ljudi skrbi tudi Rdeči križ. Zato ga podpirajte!

Izid dopisniškega tekmovanja

Da bi bili naši časopis in radio sprosti obveščeni o poteku veličasnih nedeljskih volitev, je bilo treba organizirati skrbno dopisniško mrežo. Tega so se lotili z vso resnostjo krajevni, terenski, četni in okrajni odbori.

Uredniški odbor je izbral dopise in razdelil nagrade:

- 1. Dragica Šimenc, četrt Rakovnik, teren Barje dobi 500 din.
2. Franc Polajnar, žel. usl., Hrušica pri Jesenicah, tromesečna naročnina.
3. Danica Pavlin, Črnomelj, Tromesečna naročnina.
4. dopisnik z voliše 13 na Stožicah za dopis, ki je bil objavljen v nedeljski posebni izdaji: »Pre pročaj Stožice« tromesečna naročnina za LP.
5. Silka Ravnikar, 13. voliše, IV. teren, Bežigrad, tromes. naročnina.
6. Silva Rozman, Soteska, tromesečna naročnina za LP.
7. Slavko Ahtan, voliše Robežnik na Viti, domesečna naročnina za LP.
8. dopisnik z voliše v Mengšu, enomesečna naročnina za LP.
9. Gregorin, četrt Rakovnik, teren Barje, enomesečno naročnino.
10. Viktor Dolenc, delavec, Suta 28, Zabnica, enomesečno naročnino.
11. Ivo Tarmar, voliše 27., četrt Šiška, enomesečno naročnino.
12. Ivan Polanšek, Koprivna, enomesečno naročnino.
13. Julka Brezovnik, Slov. Konjice, enomesečno naročnino.
14. kurir Boris Majer, enomesečno naročnino za vestno dostavljanje poročil s terena Barje, četrt Rakovnik.

Največ dopisov so poslali dopisniki s ljubljanskih voliše, in sicer preko 600. Sprosti so prinášali kurirji poročila o naše uredištvu in nekateri dopisniki so pošiljali najmanj vsako uro kak dopis. Tov. Dragica Šimenc, ki prejme prvo nagrado, je samo v uredištvu »Ljudske pravice« poslala več kot 30 dopisov, posebna poročila pa še Radiu Ljubljani, volivni komisiji in drugim odborom.

druževala in pičila dopise in jih s posebnim kurirjem odposiljala na odgovarjajoča mesta. Na razpolago je imela tudi tri tipkarije, da je sprosti mogla vse delo, kajti poročila je dobivala z vseh voliše vsake četrt ure. Svojo mrežo je organizirala samoiniciativno še preden je dobila zato potrebna navodila.

Slabše je potekalo poročanje iz ostalih krajev Slovenije. Zato smo se ozirali predvsem na kakovost do danes poslanih dopisov. Vse pa je prehitel tov. Polajnar Franc iz Hrušice pri Jesenicah. Njegov dopis smo prejeli v ponedeljek zjutraj in iz njega erpali snov za dve reportaži. Zelo nagla je bila tudi tov. Danica Pavlin, ki je poslala dva dopisa iz Črnomlja. Vsebinsko dober dopis je poslala tov. Silva Rozman in je bil v celoti objavljen.

Poudariti pa je treba, da smo, razen iz Ljubljane, prejeli še vse premalo dopisov. Zgodovinski dan naših svobodnih volitev smo prav gotovo v vsakem kraju lahko drugače doživeli. Zato je potrebno, da nam o tem še in še poročate.

To je bilo prvo nagradno tekmovanje »Ljudske pravice«. Odziv je bil dober in prepričani smo, da nam bodo ostali ti dopisniki zvesti in nam redno dopisovali o vseh važnih in zanimivih dogodkih, o življenju in skrbeh svojih prebivalcev, o delu in uspehih svojega kraja. Uredištvo bo podobna tekmovanja ponovilo vsak mesec in poleg rednih honorarjev nagradilo najboljši dopis.

Uredištvo »Ljudske pravice«.

Kupujte znamke v korist Rdečega križa!

Elektrifikacija bo temelj našega gospodarstva

Ne samo industrijski delavci in obrtniki, tudi vsi kmetje cenijo danes električno silo, ki prevzema nase težo dela, da postane človek v glavnem le voditelj stroja.

Naša ljudska oblast je že v najkrajšem času po osvoboditvi začela reševati naloge elektrifikacije. Pod nadzorstvom ministrstva za industrijo in rudarstvo je bilo osnovano podjetje »Državne elektrarne Slovenije«, v katerem bodo združene vse električne centrale, omrežja in naprave državnega sektorja.

Viri za proizvodnjo električne energije so vodna sila in premog. Na vodnih silah je naše ozemlje bogato ter prideta pri tem v poštev predvsem Drava in Soča s pritoki, potem Sava, imamo pa za izrabo vodne sile tudi več manjših rek in potokov.

55% in bo po dograditvi s 50.000 kW naša največja elektrarna.

Med vojno je bilo poleg central močno poškodovano tudi električno omrežje. Samo na Gorenjskem so Nemci odpeljali 32 ton bakrenih žic ter jih namestili z železnimi, iz skladišč pa so izropali okrog 250 ton bakra in bakrenih žic in 30 vagonov železa.

Pri tem velikem delu obnove pa je bil v najkrajšem času zgrajen tudi daljnovod od Vrhnike do Borovnice, gradnja pa se tudi daljnovoda do Idrije ter od Trbovelj do Laškega. V prihodnjih mesecih se bo začel graditi daljnovod visoke napetosti od Črnuča do Kranja, ki bo podaljšana do Jesenic.

Nizke cene električne toka bodo omogočile večjo porabo električne energije na vasi, v obrtu in v gospodarstvu, vneto sodelovanje prebivalstva je v porok, da bo čimprej dosežen cilj popolne elektrifikacije podeželja in da bo za industrijo in obrt na razpolago vsa potrebna električna energija.

Pismo iz Prekmurja

Ko so pred dobrimi štirimi leti prikoralni Nemci po cesti iz Radgona v Soboto, so jih na glavnem trgu sprejeli sreski natekniki Bratina, župan Hartner, dekan Kranz in še nekateri. Pekl Polaki, mizar Spur in njegova žena, gostilničar Bac, lovarnar Cvetič in njegova guvernanta pa so jim šli celo nasproti proti Radgoni in jih v objemu pod roko pripeljali v mesto. Lepa je bila to družina. 7. aprila 1941 si je podala odkrito roko, dastravno je z roko v roki delovala še davno pred 7. aprilom.

Natekniku Bratini je bilo prej zamalo podati roko plašnemu prekmurškemu kmetu, ko je prišel po opravljenem njeja — zdaj je strastno s odkritim veseljem pograbil roko nemskega geografjerja, ki je moril že po Češki in Poljski. V Hartnerjevi vili se je sedaj žrlo in pilo, peko in pisalo in županove hčerke so se vlačile s švabskimi uniformicijri. Prej ni mogel v njegovo vilo niti, ki je nosil kmečko ali delavsko obleko, kajti trop njegovih hrtov, ki je čeval vrta vrata, je dobro vedel, da lahko vstopajo le takti, ki imajo cilindre in lepe črne obleke.

Dekan Kranz je znal prej pobirati hero v slovenskem jeziku, zdaj je pa na vse grlo oznanjal, da je Prekmurje po 20 letih trpljenja končno priključeno materi Madžarski. Tovornar Cvetič je prej skopo meril pare svojim delavkam, zdaj je pa metal madžarskim ciganom listovake pod noge, da so mu v desetih listovake priljubljeni čarad. Njegova guvernanta pa je nosila na kilograme bonbonov švabskim bantlom na položaje. Zena mizarja Spura je poslala gaulajterica, Bac, Polaki in še lepa vrsta lakih pa so bili vneti člani kulturbanda. Oznanjali so skupno s madžarskimi in »zavedno-slovenskimi« fašisti evangeliji »novega reda« v Evropi. S preizkušeni metodami in zapeljivimi obljubami so pridobili tudi prekmurškega kmeta, da se je podpisal za kulturbund in njilaše.

godkom, ki so se vršli v Prekmurju vse dni po svobodi do 11. novembra. Išli so namreč viri vsega tega gnoja, le z razliko, da so nekateri od stare garde že prejele plačilo, in da so na njihova mesta stopili mlajši, nadebudnejši, toda dobro izšolanji in radgonskih in Jarovških solah.

In ravno zato, ker so se stvari začele tako temeljito drugače in za zato, ker so ti gestapovski, kulturbundovski, njilaški in belogardistični izrodki ostali kljub porazu Nemčije in vstajenju tlačenih množic še vedno to, kar so bili, le z razliko, da sedaj ne propagirajo »novi red«, temveč »zlati stari red«.

godkom, ki so se vršli v Prekmurju vse dni po svobodi do 11. novembra. Išli so namreč viri vsega tega gnoja, le z razliko, da so nekateri od stare garde že prejele plačilo, in da so na njihova mesta stopili mlajši, nadebudnejši, toda dobro izšolanji in radgonskih in Jarovških solah.

Nekdo iz Sobote pa prenaša pošto prekmurških protijudskih duhovnikov v Zagreb ustaškemu nadškofu Stepincu.

Skratka, na delu so. Vestno so na delu za stari red, pod katerim jim je bilo tako dobro. Ni seglo daleč njihovo reakcionarno delovanje, samo v okolico Radgona in v Prekmurje. Toda 11. november jih je razgalil. Razpihnil je njihove prerokbe, obljube in laži, in sedaj ima prekmurški človek, ki se je tokrat dal zapeljati vsem naštetim gestapovcem, kulturbundovcem, njilašem in belogardistom, dobro priliko, da vidi in presodi svojo lahkomišelnost.

Prekmurški človek ni neumen, sprevidel bo. Sprevideli bodo v Lemerjih, da jim na pomlad nihče ne bo prerol mejnike, videli bodo v Dokležovjih, da jim ne bo odvezal svinje, in v Petarovecih bo tisti čeljar, ki ima še neometano hišo ob potoku videl, da mu nihče ne bo odpeljal deset dni po volivrah — in tudi kdaj kolt pozneje na — otrok v Sibirijo zato, ker so pripeljali sedaj v Prekmurje ostrileto deco iz Bosne. Prav tako bo tudi tista mamica v Beltinčih ali Gančarjih, ki se bala spustiti krogljico v prvo skrinjico, ker je samo trelja za Boga, sprevidela, da so jo gospod belogardistični fajmošter poleggnili za nos, kolt tisti človek iz Izakoveca, ki je zjutraj na lističih bral, da ni treba glasovati, ker so vse tri skrinjice za komunizem.

Tisto pa, da bo v nedeljo, 11. novembra, ob pol desetih dopoldne prikoralak v Prekmurje podrugomiljskoga Petrova vojska iz Gradača s Petrom II. in njegovimi adjutanti Hartnerjem, Spurnom, Bacom in drugimi na delu, ni verjel niti sam bivši načelnik Bratina in Kranzovi nasledniki v Cankovi, Beltinčih in Petaronecih, čeprav si to želijo in bi jih seveda sprejeli kot Nemce 7. aprila 1941.

je korakalo 11. novembra po ulicah mesi in vasi širom Slovenije in Jugoslavije ljudstvo s petjem in harmonikami, zastavami in Titovimi slikami na voliše in glasovalo skoraj 100-odstotno za »novi red« in za »zlati stari red«, temveč za pravični red v Zvezi ljudskih republik Jugoslavije.

Prekmurci niso neumni, sprevideli so to in danes bi tudi v Petarovecih glasovali ne 12,5-odstotno, temveč 100-odstotno, če izzamemo en glas. Prekmurci bodo vsak dan bolj spregledovali svojo smoto in se aramovali, da so se pustili zapeljati od gestapovcev in belogardistov.

Gestapovci v Radgoni in belogardisti doma so tudi spoznali, toda ostali bodo gestapovci in belogardisti. Hartner sam se ne bo odpovedal svoji semiji, tudi kak šupnik ne zlepa. Cvetič sam ne bi dajal delavcem 11 dinarjev na uro in mizar Spur tudi ne bi odpustil dolg oemu, ki bi mu postal v Radgoni 500 cigare.

Vsi ti bodo ostali gestapovci in belogardisti. Oni bodo še vedno za »zlati stari čas«, ko bo tudi Prekmurje in radgonska okolica glasovala 100-odstotno za pravični in srečno Zvezo ljudskih republik Jugoslavije z maršalom Titom na delu.

Prekmurci, tudi za nas in predvsem za nas naj velja pozdrav vseh jugoslavanskih narodov: Smrt lažjemu — svobodo narodu! Jože Koren.

K dogodkom na Kitajskem

Dokler je živel veliki voditelj kitajskega naroda Sunjatsen, tako dolgo se je kitajski narod združen boril proti vsem svojim nasprotnikom. Nasprotnikov pa je imela z naravnimi bogastvi blagoslovljena Kitajska mnogo tako na vzhodu kakor na zapadu. Na njenem ozemlju se je krizala trgovaška, industrijska in finančna politika angleških, ameriških, japonskih in francoskih velikih kapitalističnih združenj in povzročala stalno tekmovanje med temi različnimi silami. Če je kitajski narod hotel ostati vsaj kolikor toliko neodvisen, tedaj je moral to doseči le s enotnostjo v svojih vrstah in naslonitvijo na prijateljske sosedne države. Sunjatsen se je tega zavedal in je tudi vodil temu primerno politiko tako doma kakor v odnosu do drugih držav. Zato so bile zveze Sunjatsenove Kitajske s Sovjetsko zvezo pristržno prijateljske, enotnost kitajskih množic pa je Sunjatsen zagotovil z uresničevanjem demokratičnih načel v tej še močno feudalni državi.

Po Sunjatsenovi smrti v letu 1924 je ostala ta politika enotnosti kitajskega naroda še nekaj časa nespremenjena, toda že leta 1927 je začel prevladovati vpliv nazadnjaških sil. V letu 1928 je Sunjatsen naslednik Čangkajšek zahrbno napadel kitajske komuniste, sodelujoče v kitajski vsenarodni organizaciji Kuomintang, in povzročil strašen pokol v njihovih vrstah. Dolgi osem let je trajala prava državljanska vojna, ker je Čangkajšek na vsak način skušal zatreti kitajsko komunistično gibanje. Vodil je šest velikih ofenziv proti kitajskim resnično demokratično urejenim ozemljem, ne da bi seveda dosegel kak uspeh. S tem bojem proti politično najnaprednejšim kitajskim pokrajinam je Čangkajšek omogočil japonskim fašističnim imperialistom, da so od leta 1931 dalje lahko leta za letom mirno osvajali vedno večja kitajska ozemlja. Zaradi nevarnega japonskega prodiranja na Kitajsko je grozila kitajskemu narodu velika nevarnost. Kitajski komunisti so se le nevarnosti zavedali že od vsega začetka, zato so se na vsi moči trudili, da bi se končala vojna med Kitajci samimi in da bi se vse narodne sile združile v boju proti japonskemu fašizmu. To se jim je posrežilo šele leta 1936, ko so v mestu Siomfuju zajeli Čangkajšek z svojo njegovo armado in ga izpustili le s pogojem, da preneha boj proti kitajskim severozapadnim demokratičnim pokrajinam in se pridruži boju proti japonskim osvajalcem. Čangkajšek je ta pogoj sprejel in tako se je spet ustvarila enotna fronta proti Japoncem.

Kljub svoji obljubi pa je Čangkajšek ob vsaki ugodni priložnosti skušal razbiti te enotne kitajske vrste in se spet polastiti sam vse oblasti na Kitajskem. Toda močna politika kitajskih naslednjakov kitajskih voditeljev je prekrizala vse njegove načrte in znala vselej ohraniti strnjeno kitajskih množic, bojujočih se za neodvisnost in napredek svoje domovine. Kako različno je bilo Čangkajšekovo stališče in stališče kitajskih komunistov do sporazuma iz leta 1936, dokazuje tudi dejstvo, da so želi Japonci lahko vojaške uspehe le v boju proti Čangkajškovim četam, nikakor pa ne proti kitajskim ljudskim armadam. Med tem ko so japonski imperialisti skoraj popolnoma srtli odpor čungkingških vojsk in prodrli globoko v najboljše kitajske pokrajine, pa niso mogli niti koraka dalje tam, kjer jim je slala nasproti res prava ljudska armada pod preskušanim vodstvom dveh velikih voditeljev — prestopnega Maoceduna in genialnega vojskovođe Čudeja. Šele močni sovjetski udarci po japonskem fašizmu je rešil celokupno Kitajsko pred popolnim uničenjem.

Kakor hitro pa je izginila japonska nevarnost, se je Čangkajšek spet spomnil svoje stare politike in skuša znova zaveliti nesrečno državljansko vojno. Voditelji severozapadnih pokrajin pa so ostali zvesti svojim dosežanim načelom in nocoj nasesti nobenemu izstavljanju. Enotnost kitajskega naroda jim je še vedno edino zagotovilo, da si kitajski narod priložnosti niso izgubili, ki mu gre po vsej pravici, če pomislimo, da predstavljajo skoraj četrtino človeštva in da je preživel dolga tisoletja kulturnega razvoja. Ta enotnost kitajskega naroda je potrebna zato, ker z zlomom japonskega imperializma niso izgubili vsi sovražniki kitajskega naroda. Saj vemo prav iz najnovejših vesti, da se skuša Čangkajšek v svojem boju proti najnaprednejšim kitajskim pokrajinam opreti na tuje najemnike. Po tolikih letih skupnega boja proti japonskim fašističnim osvajalcem je kitajski narod upravičeno razdražen, ko vidi, kako ga skušajo sedaj zatirati njegovi dosežani zavazniki. Kakor se je doslej znal kitajski narod odločno boriti za svojo svobodo in neodvisnost, tako bo prav gotovo tudi v bodočnosti naš izkoristiti vsako ugodno priložnost, da znebi res svobodoljubne in domoljubne sile kitajskega naroda.

V takem naprednem prizadevanju bodo podprli kitajski narod vsi resnično miroljubni narodi na svetu, zakaž le tako je mogoče zagotoviti resnično trajen in trden mir med narodi. In skušnje druge svetovne vojne so pač vsi narodi predragi plačali, da bi mogli dovoliti tako igralecjevanje s svetovnim mirom, kakršnega doživljamo danes z ameriškim vmešavanjem v kitajsko notranje zadeve.

Kitajske komunistične čete obvladujejo Notranjo Mongolijo

Čungking, 16. nov. (Tanjug.) AFP poroča, da komunistične čete sedaj nadzorujejo 80% pokrajine Suijan v Notranji Mongoliji. Odkar so Japonci kapitulirali, so komunisti znatno razširili svojo oblast. General Čangkajšekove vlade Fu Čo Ji ne more nič storiti proti komunističnim četam, ki imajo v rokah pokrajine Čahar in verjetno Džehol.

Tudi v Bolgariji bo zmagala demokracija

Komentar »Pravde« k jutrišnjim volitvam v narodno sobranje

Moskva, 16. nov. (Tass). 18. novembra bodo v Bolgariji volitve v narodno sobranje, piše »Pravda« v uvodniku.

Država, ki se je pred letom dni znebila dolgoletnega gospostva reakcionarne profašistične klike, se mrzlično pripravljala na volitve. Povsod so množična zborovanja. Prebivalstvo mest in vasi vneto razpravlja o problemih zunanje in notranje politike. Celotno ljudje, ki nikakor ne simpatizirajo z Domovinsko fronto, ne morejo zanikati, da ogromna večina bolgarskega ljudstva podpira zvezo demokratičnih strank, ki je pokazala svoj življenjski važi in odgovorni položaj, ko je bolgarsko ljudstvo stopilo na pot demokratičnega razvoja in napredka. Na drugi strani pa celo tisti, ki simpatizirajo s skupinami bolgarske opozicije, ne skušajo zanikati, da morejo le skupine računati samo na simpatijo nepomembne manjšine prebivalstva.

V teh okoliščinah opozicijske skupine, ki jim načelujejo bivši ministri Petkov in Stojanov, pa tudi Gičev in Mušanov, ki so bili člani fašistične vlade pod predsedstvom bolgarskega kvislinga Filova, skupine, ki stavijo vse svoje politične upe na možnost inozemske intervencije v notranje zadeve države, uporabljajo vsa sredstva, da bi dosegli odločitev volitev in v ta namen širijo vsakovrstne govorice. Ti krogi menijo, da bolgarska vlada ni dovolj reprezentativna, da bi mogla zagotoviti res svobodne volitve. Če bi v vlado sprejeli še skupino voditeljev opozicije, bi bila zadeva drugačna.

To govorčenje pa ima seveda zelo malo skupnega z demokracijo. S kakšnim vzrokom more kdo zahtevati, da bi vlada, ki jo podpira ljudstvo, sprejela v svojo sredo ljudi, ki jih množice odklanjajo? Zakaj bi vlada, ki izvaja program, kakršen je v interesu ljudstva, ogrozila uspešnost tega programa z ljudmi, ki ga bojkotirajo? Ti gospodje klevetajo, ako pravijo, da demokratične svobodne volitve v Bolgariji niso dovolj zavarovane. Kako more kdo govoriti o omejitvi politične svobode v Bolgariji, kjer je opozicija, ki izraža nazore brezpomembne manjšine prebivalstva, dana možnost, da kljub gospostvom težavam izjeda tri liste »Narodno zemledelsko znanje«, »Sloboden narod« in »Znanje«? Opozicija objavlja številne letake, proklamacije in okrožnice. Organizira zborovanja brez karkršnih koli ovir.

Ni krivda bolgarske demokracije, ampak opozicije same, ako ljudstvo ne mara poslušati njenih govorov, če ne poslušajo njihovih pozivov, noče verjeti njihovim obljubam in noče hoditi po njihovi poti. Kljub temu ti gospodje nocoj računati z ogromno večino ljudstva, ki ne mara,

da bi bile volitve odložene. Znano je, da se je to že enkrat zgodilo. Tudi nekateri organi inozemskega tiska, ki so na strani opozicije, delajo v isti smeri in agencija Reuter prinaša celo vest iz Sofije, da bodo po govoricah volitve znova v zadnjem trenutku odložene, čeprav so te govorice brez vsake podlage.

Dobro znane so ponovne izjave sovjetske vlade, da smatra inozemsko vmešavanje v notranje zadeve neke države za nedovoljeno. To stališče je zavzemala Sovjetska zveza v zvezi z volitvami v

Jugoslaviji in ga bo obdržala glede na volitve v Bolgariji, ker so le te stvar bolgarskega naroda samega. Bolgarski narod je jasno in točno izrazil svoje stališče v tej zadevi v predvolivni kampanji, ko je trdno vztrajal, da morajo biti volitve 18. novembra. Sovjetski krogi popolnoma soglašajo s to željo bolgarskega ljudstva.

Volitve 18. novembra bodo predstavljale novo stopnjo v utrjevanju demokracije v Bolgariji in utrjevanju demokratičnega življenja v državi.

»Veliki uspeh Ljudske fronte v bratski Jugoslaviji kaže, v katerem pravcu je treba iskati rešitve skupnih velikih vprašanj povojne dobe«

Izjava predsednika bolgarske vlade Kimona Georgijeva dopisniku »Daily Workerja«

Sofija, 16. nov. (Tanjug.) Dopisnik »Daily Workerja« Cookburn je obiskal predsednika bolgarske vlade Kimona Georgijeva in mu postavil nekoliko vprašanj glede glasov, ki se jih izmišlja opozicija. Predsednik vlade mu je podal naslednje izjavo:

»Glede vesti, ki jih razširja opozicija, da bodo volitve odložene, lahko izjavim, da bo šla vlada s trdnimi in pogumnimi koraki na volitve. Kar se tiče vesti, da se bo vlada spremenila, ne zasluži niti zanikanja.«

Ob priložni objave sporazuma med

dvega odpadniškima opozicijskima frakcijama zemljedeljske zveze, ki ga je imenoval protinarodni poskus reakcije, je predsednik Georgijev dejal:

»Zdrav čut kmečkih množic zahteva rešitve vseh važnih državnih in narodnih vprašanj v duhu rodoljubja Domovinske fronte. V tem oziru kaže veliki uspeh Ljudske fronte v bratski Jugoslaviji, ki je izzval tako veliko navdušenje pri nas, na zdravo zavest ljudskih množic, v katerem pravcu je treba iskati rešitve skupnih velikih vprašanj povojne dobe.«

»18. novembra bodo kmetje v množicah glasovali za listo Domovinske fronte in dali novo vrednost delu Aleksandra Stambolijskega«

Članek ministra Obova o reakciji

Sofija, 16. nov. (Tanjug.) Glasilo bolgarske zemljedeljske narodne zveze »Zemledelško Znanje« prinaša pod naslovom »Združitev Gičev-Petkov« članek ministra brez listnice Aleksandra Obova, v katerem je med drugim rečeno:

»Zemljedeljska zveza je v Domovinski fronti za sodelovanje z vsemi strankami Domovinske fronte, za nerazrušljivo sodelovanje z delavstvom, za večno prijateljstvo z našo dvojno osvoboditeljsko, za vseslovensko kulturo ter za politično in kulturno sodelovanje z veliko pokroviteljsko malih narodov. Najmanj 80% pristave Dimitrija Gičeva se je pridružilo zvezi »Aleksander Stambolijski« v glavnem na temelju te podlage. Dimitrij Gičev zapušča te položaje.

Združitev Gičev-Petkov se je dogodila en teden pred volitvami. To je zadnji poskus, da se omaja duh bolgar-

skih kmetov. Vendar pa je ta igra zelo previdna. Kakor Nikola Petkov tako tudi Gičev ne želi uvrstiti položajev zemljedeljske zveze, ampak ugoditi reakciji.

Program Narodnega sveta odporniškega gibanja mora postati program bodoče francoske vlade — zahteva Komunistična partija

Pariz, 16. nov. AFP poroča, da je Komunistična partija Francije v pismu socialistom kot odgovor na njihova vprašanja v zvezi z volitvami novega predsednika vlade spomnila socialiste na najnovejši govor Mauricea Thoreza v Ivryju in zaključila z naslednjimi besedami: »Thorezove izjave že vnaprej odgovarjajo na vprašanja, katera postavljate. V teh izjavah je namreč točno povedano, da mora po našem mnenju program Na-

Izstop zemljedeljske zveze iz Domovinske fronte in iz oblasti Domovinske fronte bi moral priversti deželo do državljanske vojne ali do enostranske uprave. Ta politika bi bila pogubna tudi koristim bolgarskih kmetov in Bolgarije. Tak izid bi mogel razveseliti samo mednarodno reakcijo, ki hoče s pomočjo zemljedeljske zveze nastopiti proti naši dvakratni osvoboditeljski — ZSSR.

Mi imamo v Domovinski fronti vsa jamstva, da mirno delamo in uvrstimo pridobitve 9. septembra ter da v naši državi politično in demokratično popolnoma izgradimo našo narodno oblast. 18. novembra se ne bo določevalo samo vprašanje ohranitve pridobitve 9. septembra, ampak vprašanje neodvisnosti Bolgarije. Prepričan sem, da bodo bolgarski kmetje stali tudi sedaj čvrsto. Polstoletni zgodovinski položaji zemljedeljske zveze spominjajo na vrednote, za katere je umrl Aleksander Stambolijski. 18. novembra bodo kmetje v množicah glasovali za listo Domovinske fronte in s tem dali novo vrednost delu Aleksandra Stambolijskega.«

»Izpolnili smo svojo dolžnost do domovine, izpolnite jo še vi!«

Sofija, 16. nov. (Tass.) Ranjeni borci iz bolgarske domovinske vojne so poslali pismeni poziv bolgarskemu ljudstvu, v katerem obsojajo izdajalsko in kapitulantsko politiko Petkova in Gemeta ter pozivajo bolgarsko ljudstvo k množični udeležbi pri volitvah 18. novembra, kjer naj glasujejo za listo Domovinske fronte. Poziv zaključuje z besedami: »Izpolnili smo svojo dolžnost do domovine, izpolnite jo še vi!«

Tudi poveljnik Majdaneka diplomatske odnose z Albanijo

Sofija, 16. nov. (Tanjug.) Bolgarska vlada je predlagala vzpostavitev diplomatskih odnosov z albansko vlado. Ministrstvo za zunanje zadeve Bolgarije je poslalo ta predlog po bolgarskem poslaniku v Beogradu, ki bo moral o tem obvestiti polnomočenega ministra Albanije v prestolnici Jugoslavije.

Indonezijski borci se ogorčeno branijo

Sidney, 16. nov. (Tass.) Včerajšnji sidneyski listi so objavili na prvi strani poročila o stanju na Javi. Britanske oborožene sile bombardirajo s topništvom in iz zraka indonezijske položaje na Javi. Surabaja je kakor mesto porušeno v vojni. V mestu so težke bitke med angleško vojsko indijske 5. divizije in indonezijskimi oboroženimi silami.

Radiopostaja, ki je pod indonezijskim vodstvom, poroča, da je v Surabaji zaradi topniškega obstreljevanja, ki je vse bolj pogosto, umrlo in bilo ranjenih veliko indonezijscev. List »Sun« poroča, da so Indonezijski objavili sveto vojno.

Londončane, naj gredo v ponedeljek v Spodnjo zbornico, kjer naj zahtevajo od svojih članov parlamenta, da prisilijo vlado, naj preneha s sovražnostmi proti Indonezijscem in da odpokliče britanske čete z Jave.

Londonska podružnica »Narodne zveze mornarjev« je izdala resolucijo, v kateri zagovarja posadko britanske vlade »Moreton Bay«, ker se je uprla odpluti s četami in orožjem na Javo.

Velike izgube britanskih čet pri Saigonu

Saigon, 16. nov. (Tanjug.) Reuter poroča: Danes so uradno objavili, da so imele britanske in indijske čete, ki se borijo severno od Saigona z močnimi anamitskimi silami, velike izgube. Boji še trajajo.

Madžarski vojni zločinec B. Imredy pred ljudskim sodiščem

Zaslišanje obtožence je potrdilo zločinski značaj njegovega delovanja

Budimpešta, 16. nov. (Tass.) Ljudsko sodišče je začelo razpravo proti vojnemu zločincu, bivšemu ministrskemu predsedniku Madžarske Imredyju Beli. Razpravi predseduje podpredsednik ljudskega sodišča Nagy Karel, tožbo zastopa ljudski tožilec Suek Dego. Organizacija odtvetnikov je poverila obrambo Kallyu Istvanu. Predsedujoči sodnik je najprej razglasil sestavo sodišča, nato pa je prebral obtožnico (katere vsebino smo objavili v našem dnevniku 15. t. m.).

Prečitano obtožnico je sledilo zasliševanje obtožence, ki je potrdilo obtožbo in pokazalo zločinski značaj delovanja tega madžarskega kvislinga.

Bil je pobudnik in duhovni oče fašističnega oboroževalnega programa, tako imenovanega »petletnega načrta za oborožitev«, ki je imel namen iztisniti iz madžarskega gospodarstva in narodnega proračuna 1 milijon pengov za vojne potrebe. Tedaj je bil Imredy finančni minister. Kasneje, v začetku leta 1939, ko je bil že ministrski predsednik, je dosegel sklep, da se Madžarska pridruži skupini sil osi. V tem razdobju je Imredy dvakrat posetil svoje gospodarje — Hitlerja in Musolinija. Imredy je z vsemi sredstvi podpiral utrjevanje položaja Nemcev na Madžarskem. Z njegovo podporo je bilo dovoljeno delovanje »Volksbund«, fašistične organizacije nemške manjšine na Madžarskem.

Sodnik je poudaril, da so Nemci, kakor se je zdaj pokazalo, odločno vztrajali na zahtevi, da postane Imredy ministrski predsednik.

Podaljšanje roka za izselitev poljskih državljanzov iz ZSSR

Moskva, 16. nov. (Tass.) Časovno omejena pogodba med sovjetsko in poljsko vlado glede izvedbe umika iz Sovjetske zveze in preselitve na Poljsko od 16. julija 1945 je bila podaljšana do 1. januarja 1946, z rokom za izselitev na Poljsko do 15. junija 1946.

»Gospodarski program« grške vlade obsoja ljudstvo na revščino in stradanje

Atene, 16. nov. (Tass.) Grška vlada je pred kratkim objavila nov »gospodarski program«, po katerem je dvignila cene vsem proizvodom, ki jih dobavlja UNRRA. Povišala je vse neposredne davke, posebno pa davek na premoženje, pridobljeno med okupacijo. Vlada pričakuje, da ji bodo neposredni davki prinesli okoli petnajst milijard drahem. Ta program odobrava samo del skrajno desničarskih strank, dvignil pa je val ogorčenja vseh demokratičnih organizacij in tiska.

List »Elefteria« piše, da je vladni program obsodil devetdeset odstotkov prebivalstva na revščino in stradanje, desetino prebivalstva pa odtegnil vsakemu nadzorstvu. »S povišanjem neposrednih davkov za 50%, piše list, »je vlada

čevke praktično reducirala za 250%, kajti vrednost drahema je po objavi zakona o davkih padla. To formalno povišanje bo padlo na rame ljudstva, trgovci in industrijci pa bodo zopet dvignili cene svojim proizvodom.«

List »Risostas« poudarja v uvodniku pod naslovom »Založnja naraščaja« visoke davke na kmečaka posestva in omenja, da vlada istočasno pušča veledobitke špekulantov nedotaknjene. Isti list piše v nekem drugem članku, da so živila po razglasu vladnega »gospodarskega programa« izginila s trga, cene živilom, ki jih dobavlja UNRRA, so se podvojile in potrojile, cene kruha pa so narasle na štirikratno višino. (400%).

Komunistična partija Italije poziva napredne ljudske sile in oblasti, naj v kali zaduše neofašizem

Italijanska vlada je izdala dekret o zaplembi fašistične imovine

Rim, 16. nov. (Tanjug.) »Unita« v svoji številki z dne 10. novembra objavlja proglas centralnega komiteja Komunistične partije Italije zaradi fašističnih narodov na sedežu Partije in naprednih demokratičnih organizacij v raznih krajih Italije.

Proglas pravi, da so vsi ti napadi naprejeni ne samo proti delavskemu razredu in Komunistični partiji, temveč tudi proti vsem naprednim ljudskim demokratičnim silam. Zato poziva vse stranke in vse demokratične organizacije, naj mobilizirajo vse ljudske sile in organe oblasti, da bodo v kali zadušili poskuse obnove »skvadrističnega« in fašističnega terorja.

Vsak nadaljnji poskus napada ali zbiranja fašistov je treba prijaviti odborom

Partije in vlade in obvestiti javno mnenje. V borbi proti neofašizmu morajo komunisti tesno sodelovati z oblastmi.

Rim 16. nov. (Tanjug.) Vlada je na predlog finančnega ministra komunistična Spocinarra sprejela odlok o zaplembi vojne imovine in imovine pridobljene s pomočjo fašističnega režima.

Na isti seji je bil sprejet tudi dekret, katerega je predložil pravosodni minister Togliatti o amnestiji za politične kazence zaradi dejanj, storjenih v borbi proti fašizmu še pred 1922. letom in pozneje. Na Togliattijev predlog so sprejeli tudi odlok o povišanju plač sodnikom in o dodatku sodnim uradnikom, ki delajo v okrajih, porušeni za časa vojne. Vse te odloke so poslali posvetovalni skupščini, ki naj izreče svoje mnenje.

Angleške zahteve do poljske zaveznice

London, 16. nov. (Tanjug.) Poljski zunanji minister Wincent Rzymowski je izjavil, kakor poroča Reuter, na tiskovni konferenci v Londonu, da je bilo pri njegovih razgovorih v britanskim zunanjim ministrom Ernestom Bevinom v glavnem govora o vrnitvi poljskih oboroženih sil na zapadu in o plačilu dolga Veliki Britaniji, ki ga je napravila londonska poljska vlada med vojno. Rzymowski je izjavil, da ni bil še nobeden od 25.000 poljskih vojakov v Veliki Britaniji, ki so izrekli željo po vrnitvi v domovino, repatriiranju. Dejal je, da so poleg prevoznih težkoč tudi nesporazumi o načinu repatriacije. »Poljska vlada smatra, da imajo ti ljudje pravico vrniti se domov kot vojska v sestavi edinic. Britanska vlada zavzema stališče, da je treba te ljudi demobilizirati in posamezno poslati domov.«

Rzymowski je tudi izjavil, da je poljska vlada pristala na priznanje dolga do Velike Britanije, ki ga je londonska poljska vlada napravila za civilne stroške med vojno in deloma s civilnim dolgom vlade Tomasza Arzy-

sewskega. Medtem je obstajal nesporazum glede stroškov pri opremljanju poljskih oboroženih sil na zapadu. Rzymowski je dejal, da Velika Britanija zahteva od njih povrnitev stroškov za opremljanje te vojske. To pomeni, da bi morala poljska vlada plačati vsako bombo, ki so jo odvrgli poljski letalci v skupni službi z britanskim letalstvom v Nemčiji. Do sedaj ni bila niti enemu zavezniku postavljena zahteva, da plača vojne stroške.

Ko smo vprašali generalisima Stalina, koliko znašajo stroški opremljanja poljskih sil, ki so služili skupno z Rdečo armado — sile, ki so številno večje kot poljska sila na zapadu — je izjavil, da smo mi plačali z našo krvjo.

Angleška zunanja politika ostane nespremenjena

London, 16. nov. (Tanjug.) Reuter poroča, da je Anthony Eden, bivši britanski zunanji minister, na nekem zborovanju za naknadne volitve v Bromley izjavil, da med konservativno in laburistično stranko glede zunanje politike k sreči ni nobenih nesporazumov.

Fašistične zveri obsojene na smrt

Lüneburg, 16. nov. (Reuter.) Britansko vojaško sodišče je danes obsodilo na smrt Josipa Kramerja, dr. Kleimna

Ljubljana 11. novembra: Slednja hiša je bila okrašena z zelenimi vencji, cvetjem, zastavami in slikami maršala Tita; v predmestjih (Kolezija) so postavili za praznik zmage ljudstva mlajše, na mnogih križiščih ljubljanskih cesta pa so prebivalci postavili močnejše embleme Osvobodilne fronte.

Ljubljana, volišče v Gledališki ulici: 83 letna volivka sprejema volivno krogljico, da bo prvič v življenju soodločala o državnih poslih.

Sanitetni odsek Rdečega križa Slovenije

Za ljudsko zdravje skrbe v okviru RKS njegovi sanitetni odseki, ki so osnovani pri glavnem odboru in pri vseh okrožnih ter okrajnih odborih. Poleg materialnega izkazovanja pomoči po RKS je delo sanitetnih odsekov najvažnejše področje udeleževanja sedaj in v bodoče. Njegove najvažnejše naloge so: dati pomoč ob elementarnih nezgodah in epidemijah; podpirati saniteto JA pri negi lastnih bolnikov in ranjencev ter enakih vojnih ujetnikov; sodelovati pri sanitetni protizračni in protiplinski zaščiti prebivalstva; udeleževati se borbe zoper tuberkulozo in endemični lues; ustanovljati bolnice in dečje domove. V ta namen si mora usposobiti osebe in preskrbeti potrebni sanitetni material. Že od prvih početkov od ustanovitve v Beli Krajini dela RKS uspešno na tem področju. Skrbel je za ranjene borce in nudi pomoč ljudstvu na osvobojenem ozemlju. Danes je sanitetni odsek v polnem razvoju in je gotovo, da bo zadovoljivo izvršil postavljene naloge. Glavni

odbor RKS je izdal iz svojega skladišča 1259 kosov, 5 parov in 96,8 m ambulančnega materiala, 2701 zdravniški instrument, 12.601 kosov in 2.464 m obvezilnega materiala, 19.715 škatlic cev, ampul in tablet, 148.558 litrov in 692.555 kg raznih zdravil. Mnogo sanitetnega blaga je še po okrožjih. Tudi tega bo treba razdeliti zdravstvenim ustanovam. Na vsem področju RKS skrbi za prevoz bolnikov njegovih 25 reševalnih avtomobilov (poleg avtomobilov poklicnih reševalcev). Ustanovljenih je 21 ambulanc in 7 reševalnih postaj. RKS ima bolnico za kostno tuberkulozo v Val d'Oltre in zgradbo za bolnico v Slovenskih Konjicah. Sanitetni odsek razpolaga že s precejšnjim številom samarijanov. Zeleti pa, da bi pristopilo še več vnetih, prostovoljnih sodelavcev. Za izvežbanje sposobnih bolničarjev RK je bilo vsaj 15 tečajev, poleg tega celo nekaj tečajev za babice. V Ljubljani se vrše stalni sestanki bolničarjev RK. V osnutku je knjiga za samarijanske tečaje in knjiga o negi dojenčkov.

RAZSTAVA

»Plamena« ob petdesetletnici

»Plamena«, kovinska zadruga z o. j. v Kropi, praznuje danes 50-letnico svojega obstoja. Zadruga je, utrjena v stalni borbi za obstoj in napredek, izšla prekajena skozi osvobodilno borbo zadnjih let in letos zastavlja vse svoje moči za obnovo. V tem znamenju tudi slavi jubilej, odkar so se kroparski in kamnogorski kovarji povezali v zadrugi ideji. Proslava se je pričela danes z ogledom obrata v pogonu in z otvoritvijo razstave v Zadrugnem domu.

Razstava prikazuje razvoj zadruge tekom 50 let, borbe in zmago zadruženosti, izdelke ročnih in strojnih delavnic, izdelke vajenske strokovne šole in umetno-kovaške obrti. Razstava bo odprta tudi v nedeljo, 18. novembra, ter bo zanimiva za vse naše gospodarstvenike in zadrugnike.

Obnova v celjskem okrožju

V Savinjski dolini in celjski okolici je bilo zgrajenih pet mostov, štirje poškodovani so bili popravljeni, trije mostovi-provizoriji pa se še gradijo. Hidrotehnični odsek je po celotnem okrožju, zlasti pa po strugah Save in Savinje čistil vso navlako, nato pa izvršil najnujnejša dela, ki se na Savinji in Savi med vojno niso vršila. Nadaljeval je tudi z regulacijo Ložnice, Voglajne, Hudinje in Drete. Z regulacijo Savinje v celjskem ovinku, so izvršena vsa pripravljajna dela, da bo mogoče spomladaj 1946 začeti z regulacijo v velikem stilu. Poleg postavljanja raznih garaž, trgovskih hiš in stanovanjskih poslopij, obnavljajo tudi visoke gradnje v Zrečah, v Radečah in v Celju. Tovarno železno industrijo v Zrečah, ki je bila požgana, so delavci samoiniciativno popravili in postavili več objektov. S tem bo produkcija v najkrajšem času preseljena predvojno. V celjski javni bolnišnici dovršujejo letošnji gradbeni program. V delu je še centralno stopnišče in vsa instalacijska dela. V Radečah pri Zidanem mostu obnavljajo požgani del tovarne bratov Piatnik.

V celjskem okrožju je bilo vsega skupaj poškodovanih in porušeni 190 šol, od teh jih je bilo 121 že popravljenih, 38 jih še obnavljajo, 31 šol pa so le delno popravili in jih pokrili. Na cesti Ljubljana-Celje-Maribor je bilo porušeni samo na celjskem teritoriju 5 mostov v skupni dolžini 137 m, ki so že vsi nadomeščeni s provizoriji. Na ostalih cestah je bilo porušeni 62 mostov v skupni dolžini 1046 m, ter 70 propustov z razpetino pod 5 metrov. Vsi ti mostovi in propusti so se nadomestili z zaslitimi provizoriji, vendar pa je že pričela gradnja stalnih železobetonskih mostov. Po raznih kamnolomih je bilo napravljenega okrog 25.000 kub. metrov gramoza, za asfaltno cestišče pa je bilo porabljenih 8 vagonov mrtlega asfalta. Mesečna kapaciteta okrožnih opekarn je znašala za strešno in zidno opeko skupaj približno 1 milijon in četr. Ker ta količina ni zadoščala, so se v vseh krajih kar v neposredni bližini izdelovale opoke, zlasti strešne cementne. Tako je bilo uporabljene strešne in zidne opoke skupaj okoli 10 milijonov komadov.

V Tednu Rdečega križa mora sleherni Slovenec postati član Rdečega križa Slovenije.

Obvestila

ODKUP SLANINE

V smislu uredb o klanju prašičev in oddaji slanine bodo »Navoda« in njegove podružnice ter od »Navoda« pooblašene zbiralnice prevzemale od rejcev prašičev, ki so dolžni slanine prodati »Navodu« le nesoljeno, ohlajeno svežo slanine brez kože in to iz hrbtne dela v enem kosu. Rejci, ki oddajajo več kot 10 kg sveže slanine prerežejo svežo slanine po sredi hrbta na polovico in nato smejo prerezati slanine na štiri približno enake dele tako, da ostane hrbta in ostala slanine v štirioglatih kosih. Zbiralnice slanine bodo prevzemale le tisto potrebno slanine ali slanine od vratu, ki se bo držala hrbtne slanine; z drugimi besedami zbiralnice ne bodo sprejemale same potrebne slanine ali slanine od vratu. Slanine morajo rejci oddati najkasneje dva dni po zakolu.

Podružnice »Navoda« bodo obvestile pristojni Okrajni odbor in Krajevne odbore na svojem področju, v katerih krajih se nahajajo zbiralnice slanine. Krajevni odbori pa naj naroče pri oddaji dovoljenja za zakol vsakemu rejcu, ki je dolžan prodati slanine »Navodu«, v kaj tero zbiralnico mora izročiti slanine. Rejci iz okrožnega mesta Ljubljana oddajo predpisano količino slanine v skladišču »Navoda« na Mestni klavnici v Ljubljani vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Podružnice »Navoda« bodo obvestile pristojni Okrajni odbor in Krajevne odbore na svojem področju, v katerih krajih se nahajajo zbiralnice slanine.

Krajevni odbori pa naj naroče pri oddaji dovoljenja za zakol vsakemu rejcu, ki je dolžan prodati slanine »Navodu«, v kaj tero zbiralnico mora izročiti slanine. Rejci iz okrožnega mesta Ljubljana oddajo predpisano količino slanine v skladišču »Navoda« na Mestni klavnici v Ljubljani vsak delavnik od 8. do 12. ure.

NAKAZANO STRESNO OPEKO JE TREBA DVIGNITI

Ker je nujno potrebno ugotoviti dejansko stanje zalog strešne opoke v opekarnah, opozarja trgovinsko ministertvo vse državne in privatne ustanove in podjetja ter zasebnike, ki posedujejo še neizrabljeno nakazila za nabavo strešne opoke, da najkasneje do 25. novembra t. l. svoja nakazila izkoristijo in v opekarnah prevzamejo količino dodajene opoke, ker bodo od tega dne dalje stara nakazila izgubila veljavo. Po tem datumu bo mogoče nabaviti strešne opoke le z novo izdanimi nakazilicami.

Darujte kri za ranjence!

Dnevne vesti

Ocenjevalna komisija Avtoobnove ministertva za lokalni promet sponora, da podaljša svoje poslovanje v Celju do 25. novembra t. l. Obveščamo vse lastnike motornih vozil ali njihovih nadomestnih delov, da to takoj prijavijo Ocenjevalni komisiji v Celju, katera deluje v avtomehanični delavnici Solman.

Neznane žrtve pri Sv. Urhu. Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev je v »Vestniku RKS« objavila članek o 18 neznanih žrtvah, ki so jih pobili okupatorjevi hlapeci pri Sv. Urhu nad Dobrunjami in katerih trupla so bila pred dnevi izkopana. Neznane žrtve so posamezno po znanosti opisane. Na članek opozarjamo občinstvo!

Zdravniško, nedeljsko dežurno službo vrši od sobote dne 17. t. m. opoldne do ponedeljka dne 18. t. m. do osme ure zjutraj mestni zdravnik dr. Sarec Janez, Resljova cesta 13-1.

Solstvo

Državna trgovska akademija v Celju. Sprejemni izpiti iz matematike in slovanščine za dijake in dijakinje, ki so se prijavili za vstop v prvi razred trgovske akademije, bodo pisarni v torek 20. usteni pa v sredo 21. novembra 1945 ob 8. uri. Razredni in dopolnilni izpiti pred stalno izpitno komisijo za dvorazredno trgovsko šolo pa bodo pisarni v petek 23. usteni pa v soboto 24. novembra 1945 vsakokrat ob 8. uri. Prijave se sprejemajo do vključno 22. novembra 1945.

FIZKULTURA

SE NEKAJ PRED NEDELJSKIM TEKOM OZD DRN IN STRN!

Telesno-zgodnja društva, vojaške jedinice in mladinske odseke prosimo, da pohitijo s prijavi tekmovalcev in tekmovalk. Prijave oddajajo se danes v pisarni FOS-a, na Taboru. Zamudniki in izvenljubljeniki tekmovalci naj se pa prijavijo v nedeljo, 18. t. m. med 8. in 10. dopoldne na zbornem mestu v Narodnem domu (vhod iz Tomanove ulice).

Izgovori, da vremensko priliko niso povoljne za slina tekmovanja, naj odpadejo. Le nič strahu, ne bo prehlad! Tekmovati v teku čez drn in strn pomeni premagovati mimo terenskih težav tudi morebitne vremenske neprilike. Le če bo močno deževalo ali snežilo, bo tekmovanje praloženo. V slatiščih v Narodnem domu bo zakurjeni! Društvo, ki bo imelo največ uspešnih tekmovalcev in tekmovalk, prejme prehodni pokal, darilo tov. Pirnat Alojzija, pasarskega mojstra v Ljubljani, Karlovska c. 2. Ogledajte si pokal v izložbi športno trgovine Gorec, ob Trševi cesti.

Prvi so se prijavili za tekmovanje člani in članice mariborskega »Zelozničarja« z vztrajnim Grmovškom na čelu. Borba za prva mesta med Bručanom, Glonarjem, Grmovškom, Srakarjem in drugimi v teku članov na 4 km bo zanimiva. Zanimivi bodo pa tudi nastopi številnih in izenaženih mladincev in mladink, ki bodo merili svoje moči na dolžino 1 km po travniku v Tirolski ravnini. — FD »KRIM«.

RAZPIS GOZDNEGA TEKA V PRIREDIT. VI TD »ZELEZNICARJA« V MARIBORU

TD »Zelozničar« v Mariboru priredi v nedeljo, dne 25. XI. 1945 gozdni tek v mariborskem mestnem parku.

Dolžina proge znaša za žlane 2500 m, za naraščanj 1200 m. Proga vodi ves čas po ravnem in mehkem zemljišču. Pričetek tekovanja je določen na 10.30. Udeleženci se zbere pol ure pred pričetkom tekovanja pred drž. mešanim učiteljskim v Mariboru, Koroševa ulica.

Nastopijo lahko pripadniki telesnozgodnjih društev, učenci srednjih in strokovnih šol, člani ZMS-a pripadniki JA ter vsi prijatelji telesne vzgoje. Pisarna prijave sprejema TD »Zelozničar« do petka 23. XI. 1945. Naslov-Delavnica drž. železnice v Mariboru. Ustmeno prijave sprejema sodniški zbor pol ure pred nastopom k teku. Edinica, ki bo postavila največ pripadnikov, bo nagrajena z lepo priznanico.

PRESKRBA

DELITEV SVEŽEGA MESA

V soboto, dne 17. t. m. bodo prejeli pri svojih stalnih mesarjih sveže meso bolniki iz bolniške nakaznice. Iztokajo prorejnje sveže meso sanatoriji in zdravstveni zavodi. Prodajna cena za sveže meso je 33 din za kilogram.

DELITEV KURIVA ZA POSLOVNE PROSTORE

Potrošniki MNO za okrožno mesto Ljubljana prejmejo za november — december 1945 pri svojih trgovih kurivo za ogrevanje poslovnih prostorov in je oddelek za trgovino in preskrbo nakaznice že razdelil med trgovce, katere so potrošniki sami navodili v prijavnica.

Potrošnike kuriva za domačinstva pa opozarjamo, da dvignje pripadajoče kurivo na odrezke III, IV in V nakaznice za kurivo pri svojih trgovih, ker se bo delitev na te odrezke zaključila za vse potrošnike predvidoma dne 30. 11. 1945.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

V LJUBLJANI

Drama

Sobota, 17. novembra ob 20. uri: Moljere-Vidmar: »Sola za žene«. Sindikalna gledališka sobota. Red SA. Vedelja, 18. novembra ob 15. uri: Kornejčuk: »Misija Mr. Perkinsa v deželo boljševikova. Izven. — Ob 20. uri: »Rojstvo v nevihtje. Izven.

Danes v soboto, dne 17. t. m. bo uprizorila Drama Moljerevo komedijo »Sola za žene«, ki jo je v slovenske stih prell Josip Vidmar. Zrežiral in insceniral je delo Bojan Stupica. Predstava je v okviru sindikalne gledališke sobote, SA.

V nedeljo, dne 18. t. m. uprizori Drama ob 15. uri popoldne priljubljeno komedijo sovjetskega avtorja Kornejčuka »Misija Mr. Perkinsa v deželo boljševikova. Mr. Perkinsa, ameriškega milijonarja, ki pride v Sovjetsko zvezo oborožen s predsodki, a z dobro voljo spoznati resnico o Sovjetski državi, in se na koncu spreobrne, igra Ivan Cesar. Njegova dva spremljevalca, in sicer njegovo tajnico Miss Down in žurnalista Mr. Hampa, igra Sava Severjeva in Vladimir Skrbineš. Ukrajinskega kolhozika Čumačenca igra Pavle Kovič, predsednik kolhoza Polonca Juranova. V ostalih vlogah nastopajo: Elvira Kraljeva, Tina Leonova, Ivanka Mežanova, Mila Kačičeva, Stane Česnik, Drago Makuc, Bojan Peček in Josip Plut. Režiser je Vladimir Skrbineš. — Zvečer ob 20. uri bodo igrali Vitomila Zupana dramatsko reportažo »Rojstvo v nevihtje«. Delo, ki ga je napisal partizan za časa borbe z okupatorjem, nam prikazuje zaporedje slik iz narodno osvobodilne borbe in je doživelo pri premieri in pri reprizah močan uspeh. Delo je zrežiral in insceniral Bojan Stupica. V njem nastopa velik del dramskega ansambla. Obe predstavi sta izven abonmaja.

Opera

Sobota, 17. novembra ob 19.30 uri: A. P. Borodina: »Knez Igor«. Sindikalna gledališka sobota. Red SB. Nedelja, 18. novembra ob 19.30 uri: Dvojak: »Rusalka«. Izven. Ponedeljek, 19. novembra ob 19.30 uri: B. Smetana: »Prodana nevesta«. Zaključena predstava za KNOJ.

Drevi v soboto ob 19.30 uri bo izvajana v Operi A. P. Borodinova opera v štirih dejanjih »Knez Igor« (5. slikah) »Knez Igor«, ki jo je prevel N. Stritof. — Igor Svjatoslavič, severski knez — S. Smerkolj, Jaroslavn, njegova žena v drugem zakonu — L. Hussjujeva, Vladimir Igorjevič, knezov sin in prvega zakona — L. Rakovec, Vladimir Jaroslavič, galicki knez, Jaroslavin brat — I. Anžlovic, Končak, polovski han — A. Orel, Končakovna, hčerka hana Končaka — B. Stritarja, Ovlur, polovski krsbonec — M. Brajniki, Skula — L. Korošek, Jeroška — S. Banovec, Jaroslavnova dojlja — N. Spanova, Polovsko dekle — S. Neratova. — Ruski knezi in kneginje, bojarji in bojarinje, starčki, ruski bojevniki, mlada dekleta in ljudstvo, polovski hani, spremstvo Končakovne, Končakove sužnje, ujetniki, polovske straže in vojska. — Dirigent: dr. Danilo Švara. — Režiser: P. Golovin. — Asistent: F. Jamnik. — Sepsa: ing. E. Franz. — Solo plešeta: S. Japljeva in D. Pogačar. — Prolog, I, II, in IV. dejanje: v mestu Putivlju; III. dejanje: v polovskem taborišču. Vodja zhora: J. Hanc. — Načrti kostumov: D. Kačerjeva. — Koreograf: P. Golovin. — Predstava je za sindikalno gledališko soboto, za abonente reda SB.

V nedeljo zvečer ob 19.30 bodo peli v Operi Dvojakovo opero v treh dejanjih »Rusalka«, izven abonmaja.

V MARIBORU

Sobota, 17. novembra ob 20. uri: Candkar-Skrbinšek: »Hlapec Jerneje«. Izven.

Nedelja, 18. novembra ob 20. uri: I. simfonični koncert. Izven.

OKROŽNO GLEDALIŠČE CELJE

Dvorana Ljudske prosvete

Sobota, 17. novembra ob 20. uri: Cvetko Golar: »Vdova Rošinka«, premiera. Predstava je v korist Rdečega križa.

Nedelja, 18. novembra ob 15. uri: Cvetko Golar: »Vdova Rošinka«. Prva ponovitev.

Zasedba vlog: Rošinka — Helena Rajhova, Manica — Marica Pročotova, Janez — Jože Tomažič, Balantič — Avgust Sedoj, Jerneje — Rudolf Poljan, Gašpar — Gusti Grobnalnik, Tončka — Ana Mačkova, Tinčo — Milan Hrašovec, harmonikar — Bado Jež. Režija: Jože Tomažič.

Tiskovni sklad

Din 500 je daroval za tiskovni sklad Dolžan Janez, trg. s papirjem, Ljubljana.

Kje bodo vaši oglasi najbolj uspešni?

V žepnem koledarčku 1946, ker bo izšel v 100.000 izvodih. Inserenti, zahtevajte ponudbe! Cene oglasom: 1/1 stran . Din 800.— 1/2 strani . » 400.— 1/4 strani . » 200.—

Naročila pošiljajte upravi »LJUDSKE PRAVICE« Ljubljana, Kopitarjeva 6, in vsem podružnicam.

RADIO

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO 17. XI. 1945

6.30—7. Pisana glasba — 7—7.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 7.15—7.30 Češke valčke in polke igra na harmoniko A. Stanko — 7.30—8. Jutranji koncert slovenske in francoske operne glasbe — 12—12.30 Laska glasba — 12.30—12.45 Napoved časa, poročila in pregled sporeda — 12.45—13. Vokalni koncert Majdo Lovsetove. Pri klavirju Dana Pernškova — 13—13.10 Deset minut pestrega glasbenega sporeda — 13.10—13.30 Na kitaro igra Karol Hladky, vmes igra na harmoniko tov. Rudi — 13.30—13.45 Napoved časa, pregled tiska, objave in pregled sporeda — 13.45—14.30 Lahko glasbo izvajava Prevorškov kvintet — 14.30—14.45 Napoved časa in poročila — 14.45—15. Odlomki iz operet in baletov na ploščah — 15. Polzvedbe — 17—17.15 Koncertni valčki — 17.15—17.30 Oddaja za predšolske otroke — 17.30—18. Popoldanski koncert: Chopin: Koncert za klavir in orkester v E-molu — Smetana: Višehrad — Rimski-Korzakov: Odlomek iz »Seherozade« — 18—18.30 Oddaja o Sovjetski zvezi — 18.30—18.45 Sovjetska in bolgarska instrumentalna glasba — 18.45—19. Koncert saksofonista Srečka Dražila, pri klav. Samo Hubad — 19—19.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 19.15—19.30 Vokalni koncert Slovenskega sindikalnega kvinteta (Štibernik, Jeločnik, Plevel in brata Korenčana) — 19.30—19.45 Razgovor s poslušalci vodi major Ante Novak — 19.45—20. Polke in valčki — 20—20.30 Tedenski politični pregled — 20.30—20.30 Srbske in makedonske pesmi poje Zvonko Saradžić — 20.30—21. Glasba južnoslovenskih narodov na ploščah — 21—21.30 Pester glasbeni spored — 21.30—22. Pisna glasba — 22—22.15 Tema današnjega dne — 22.10—22.45 Nočni koncert — 22.45—23.45 iz francoske orkestrske literature — 23.45—23. Najnovejše vesti.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA

KINO UNION: Sovjetski film »Deklici se mudi na sestaneke«, tednik. Ob 17., 19. in 21. uri. KINO SLOGA: Španski film »Aixaa«, tednik. Ob 17., 19. in 21. uri. KINO KODELJEVO: Ameriški film »Zapeljana mladina«, tednik. Ob 18. in 20. uri. KINO MOSTE: Ameriški film »Pod zastavo svobode«, tednik. Ob 18. in 20. uri. KINO IG: Ameriški film »Otroci 10. ulice«, tednik. Ob 18.30 uri.

DRŽAVNI KINEMATOGRAFI

»BLEd«: Ruska dokumentarna filma »Berlin« in »San Francisko«, tednik. Ob 20. uri. »DRAVOGRAD«: Ameriški film »Obalska komanda«, tednik. Ob 20. uri. »GROSUPLJE«: Sovjetski film »A. Parhomenko«, tednik. Ob 20. uri. »HRASTNIK«: Francoski film »Junaki jutrišnjega dne«, tednik. Ob 16.30 in 19. uri. »KRŠKO«: Francoski film »Edvard VII«, tednik. »LJUTOMER«: Jugoslovanski film »Koraki v svobodi«, tednik. »ESPLANADE«, MARIBOR: Sovjetski film »Neulovljivi Jane«, tednik. »NOVO MESTO«: Francoski film »Med štirimi stenami«, tednik. Ob 20.30 uri. »ORMOZ«: Angleški film »Osvobodjenje Afrike«, tednik. »TITOV DOM«, PTUJ: Francoski film »Zigoleta«, tednik. Ob 18.30 in 20.30 uri. »RADOVLJICA«: Ameriški film »Oče in otroci«, tednik. »RAJHENBURG«: Ameriški film »Signal iz Alžira«, tednik. Ob 19. uri. »ROGAŠKA SLATINA«: Angleški film »Borimo se na morju«, tednik. Ob 19.30 uri. »RUSE«: Ameriški film »Pevec potepuh«, tednik. »SLATINA RADENCI«: Angleški film »Ob zori«, tednik. »SKOFJA LOKA«: Ameriški film »Notredamski zvonar«, tednik. »KAJUJ«, SOSTANJ: Angleški film »Trije mušketirji«, tednik. Ob 20. uri. »ST. JERNEJE«: Italijanski film »Traviata«, tednik. Ob 19. uri. »TRBOVLJE«: Ameriški film »Raziskovalci Ekvatorja«, tednik. Ob 18. in 20. uri. »VRHNIKA«: Ameriški film »Detektiv Andy Hardy«, tednik. Ob 20. uri.

JAVNA BORZA DELA

potrebuje za poljsko delo, kakor tudi za obnovitvena dela v naši industriji sledoče delovne moči: 3 hlapca, 3 minierjev, 1 kladarja, 8 prodnih kovačev, 2 stavbena ključavničarja, 1 železovrnarja, 1 strojnega ključavničarja, 1 žičarja, 4 radiotehniko, 2 pohištevna mizarja, 1 stavbena mizarja, 11 čovljarjev, 1 prešivalca podplatov, 1 zlatarskega pomočnika, 2 krojača, 58 zidarjev, večje število delavcev za obnovitvena stavbna dela, 24 tesarjev in 1 kleparskega vajenca.